Konservatuar gelecek haftadan itibaren ucuz konser verecek. Tramvay şirketinden 2 milyon lira geri isteniyor.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Arnavutluktaki Yunanlılara karşı yapılan tazyikler hakkında M. Çaldaris harbiye nazırıyle görüştü.

FİATİ 5 KURUŞTUR. 9 uncu sene No. 3145 CUMARTESI 10 T. SANI 1934 Tel: { Müdür : 24318. Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa: 24310.

Fransız Kabinesi Teşekkül Etti

Fransız Buhranı

Dış siyasasının dallı budaklı olması ve uluslararası muvazenesindeki büyük ağırlığı dolayısile Fransada çıkan her kabine buhranı, ayni zamanda ufak tertip bir Avrupa buhranıdır. Bunun içindir ki uzunca bir zaman iş başında kalabilecek sağlam bir Fransız hükûmetinin teşkili bir Fransız işi olduğu kadar da bir Avrupa işidir. Ve gene bunun içindir ki son günlerde Fransız başyasasında yapılması Doumergue tarafından istenilen reform, bütün Avrupada alâka uyandırdı.

Başyasada yapılacak reform, geçen şubat ayındanberi işbaşında bulunan Doumergue kabinesini devirdi. Kabinenin çok karışık bir zamanda işbaşına geçtiğini hatırlayanlar, bu değişmenin ehemmiyetini anlamışlardır. Stavisky rezaleti, Fransada büyük bir buhran meydana getirmişti. Halkın yalnız işbaşında bulunan hükûmete ve fırkalara değil, devlete karşı itimadı sarsılmıştı. Paris halkı ayaklandı. Rejime düşman olanlar bunu fırsat bilerek, Cumhuriyeti yıkmağa çalıştılar. Fransa, 1926 yılında Poincaré'yi işbaşına getiren buhrandan daha büyük bir anarşi içinde idi. Bu karışıklık içinde tıpkı 1926 yılında Poincaré işbaşına çağırıldığı gibi, bu defa da gene eski bir Cumhurreisi, eski bir Başvekil Doumergue kabine teşkiline memur edildi. Doumergue karışık bir zamanda Fransaya yardım etmeği bir vazife bilerek daveti kabul etti ve bir ulusal birlik kabinesi yaptı.

Bu kabine dokuz aydır işbaşında bulunuyor. Doumergue yaşlı bir devlet adamı olduğundan uzun zaman Başvekil olarak kalamaz. Bunun için çekilmezden evvel, Fransız başyasasında çok lüzumlu ve ehemmiyetli gördüğü bazı reformu yapmak istedi. Başvekilin yapmak istediği reform kısaca şudur:

1 — Kabinedeki nazırların sayısını yirmiye indirmek,

2 — Ayana danışmadan Cumhurreisine, yani Başvekile, parlamentoyu dağıtmak salâhiyetini vermek.

3 — Memurların grev yapamamalarını temin için başyasaya maddeler koymak,

4 — Mebusların maliyeye ait kanunlar teklif edememelerini temin etmek.

Fransadaki devlet sisteminin en zayıf tarafı, devamlı bir hükûmetin işbaşına geçememesidir. Mebuslar en ufak sebeplerle ikide bir, Fransız kabinelerini devirirler. Doumergue'in istediği reform kabul edilseydi, hükûmet de parlamentoyu dağıtabileceğinden arada bir kuvvet muvazenesi olacaktı. Yani mebuslar hükûmeti devirmek kararını verirken, kendilerinin de dağılabileceklerini düşünerek bunu yapmaktan çekineceklerdi. Hükûmet, bir dereceye kadar kuvvetlenecekti. Bunun demokrasiye uygun olmayan bir tarafı yoktur. Çünkü parlamento dağılsa da yenisi millet tarafından seçileceğinden hükûmetle parlamento arasındaki anlaşamamazlıkta ulus hakem olacaktı.

Sosyalistler zaten Doumergue hükûmetinin aleyhtarı olduklarından bunu kabul etmediler. Fakat bunun o kadar ehemmiyeti yoktu. Hükûmetin işbaşında kalıp kalmayacağını tayin edecek olan fırka, Mecliste yüz elli altı mebusu olan Radikal Sosyalist fırkası idi. Geçen hafta, Nantes şehrinde bu fırkanın bir kongresi toplandı ve yukarı yazdığımız dört tekliften birinci, üçüncü ve dördüncüsünü kabul etti. Ikinciyi kabul etmedi. Gösterilen sebep, bu kuvvetin haris ve kayıtsız bazı şahıslar tarafından Fransada bir diktatörlük kurulmasına vasıta olarak kullanılmak ihtimalidir. Gerçi kimse tecrübeli ve yaşlı olan Doumergue'den şüphelenmiyor. Fakat bundan sonra gelecek başvekillerin ellerindeki kuvveti fena maksatlar uğurunda kullanacaklarından korktuklarını söylemişlerdir. Fransız tarihinde de böyle acı dersler vardır. Birinci Napolyon birinci cumhuriyeti, üçüncü Napolyon da ikinci cumhuriyeti yıkarak birer imperatorluk kurdular. Üçüncü cumhuriyet te az kaldı doğuşundan on beş sene kadar sonra General Boulanger'nin hırsına kurban gidiyordu. Gerçi 1875 yılında kabul edilen şimdiki başyasada parlamento dağılabilir. Fakat ilk önce bunu Başvekil Cumhurreisine teklif etmeli, Cumhurreisi de âyanın muvafakatini almalı ve ancak ondan sonradır ki parlamento dağılabilir. 1875 başyasası kabul edileli, kendisi cumhuriyetçi olmayan Cumhurreisi Mac Mahon'dan beri parlamento dağılmış değildir. Anlaşılıyor ki 1875 yılında başyasayı yazanlar, bazan parlamentonun hükûmet tarafından dağılması lüzumunu anlamışlar ve bunu temin için de başyasaya bir madde koymuşlardı. Bu salâhiyet elli dokuz sene içinde ancak bir defa, o da çok fena bir maksatla kullanılmış ise, bunun psikolojik sebebini Fransız tarihinde aramak lâzımdır. Bu psikolojik sebep, devlet makinesinin iyi yürümesi bakımından lüzumlu olan bir maddeyi elli dokuz senedir hükümsüz bıraktı demektir. Doumergue'in istediği, hükümsüz kalan bir maddeyi canlandırmaktı.

Bu teklifi ve son dakikada ileri sürdüğü üç aylık bütçenin parlamento tarafından derhal müzakeresine ait diğer bir teklifi kabul ettiremeyince; istifa etti. Cumhurreisi Lebrun, ilk önce, parlamento reisi M. Bouisson'a, sonra da Hariciye Nazırı M. Laval'a Başvekilliği teklif etti. Her ikisi de kabul etmeyince, Vaktile Maliye Nazırlığı yapan M. Flandin'e kabine teşkili vazifesini verdi. Telgraf haberleri bu zatın yeni kabineyi teşkile muvaffak olduğunu bildirmektedir. Flandin kabinesi, aşağı yukarı, eski Doumergue kabinesine benziyor. Yani bir birlik hükûmetidir. Yalnız üç mühim devlet adamı bu kabinede yoktur: Başvekilin kendisi, yani Doumergue, Harbiye Nazırı Petain ve Tardieu. Her üçü de Fransız milletinin itimadını kazanmış belli başlı devlet adamlarındandı. Ulusal birlik kabinelerinin kuvveti, tecrübe görmüş, itimat kazanmış, büyük devlet adamlarının bu kabinelere girmiş olmalarındadır. Poincaré kabinesi, Doumergue hükûmeti gibi. Yeni kabine hakiki bir birlik kabinesinden ziyade birlik kabinesinin taklidine benziyor. Filhakika parlamentodaki fırka vaziyetine daha uygundur; çünkü azacık daha soldur. Fakat eğer yeni hükûmet uzun müddet işbaşında kalabilecekse, bu, kendi kuvvetinden ziyade, politika kavgalarından bıkıp ta devamlı bir hükûmet isteyen Fransız ulusunun temayülünden ilham alan mebusların hükûmeti devirmeğe cesaret edememelerinin temin edeceği bir vaziyettir.

Ahmet ŞUKRU

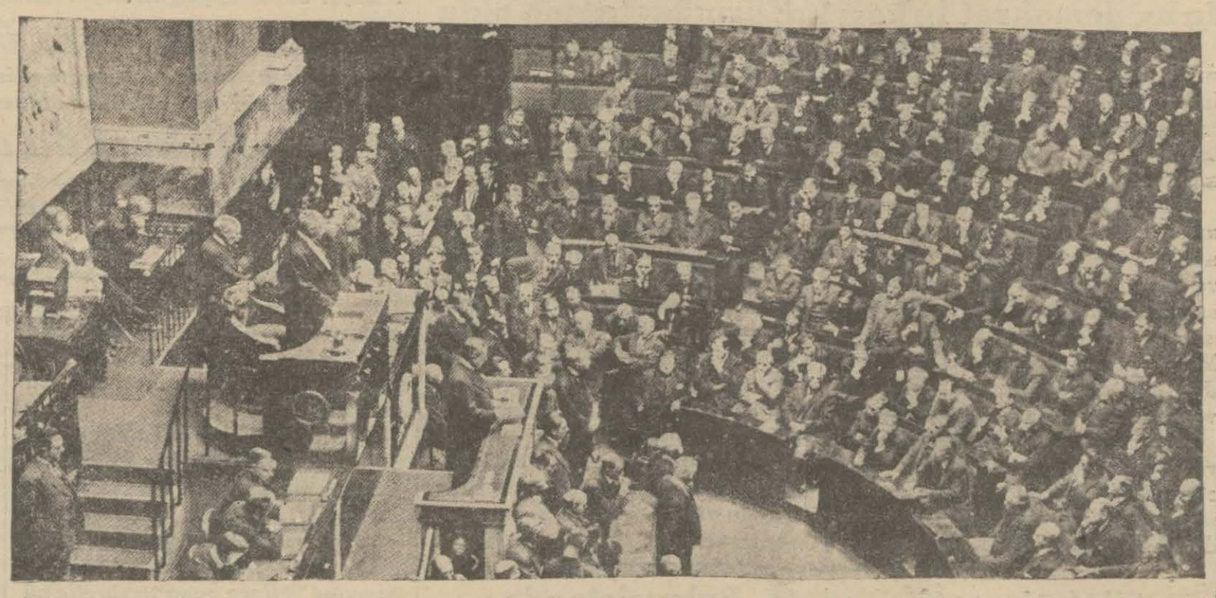

Fransız meclisinde hararetli bir müzakere

Yeni kabine M. Flandin riyasetindedir ve daha ziyade sola meyyaldir

Kabinede kimler var?

Yeni kabinenin meclisin müzaheretile karşılaşacağı temin ediliyor

PARİS, 9. A.A. — Havas bildiriyor :

M. Flandin bu sabah saat 10,35 de kabineyi teşkil etmiştir. Kendisi hiç bir nezaret deruhte etmeden kabineye riyaset edecektir.

Başvekili: M. Flandin, Devlet nazırı: M. Herriot, Devlet nazırı: M. Marin, Hariciye: M. Laval, Adliye: M. Pernot, Dahiliye: M.Regnier, Harbiye: Jeneral Maurin, Bahriye: M. Pietri, Hava: Jeneral Denain, Ticaret: M. Marchandeau, Maliye: M. Germain Martin, Terbiye: M. Mallarme, Nafia: M. Roy, Müstemlekât: M. Rollin, Ticaret bahriyesi: M. Villiam Bertrand, Mesai: M. Jacquier, Tekaüt : M. Rivollet, Ziraat: M. Cassez, Sıhhat: M. Queuille, Posta, telgraf, telefon: M. Mandel, Başvekâlet müsteşarı: M. Perreau Pradier.

Not: Kabinede eski nazırlardan M. Tardieu, Lamoveu ve Mareşal Petain dahil değildir. Umumî vaziyet biraz sola mütevecchitir.

M. Flandin

Fransada çıkan kabine buhranı kısa bir zaman zarfında halledilmiş ve istifa eden M. Doumergue'in yerine sabık nazırlardan M. Flandin yeni kabineyi teşkil etmiştir.

M. Herriot

M. Doumergue'in neşerait dahilinde istifasını verdiği malûmdur. Sabık Başvekil Fransada kuvvetli bir hümete taraftar olmuş ve bunun için 1875 kanunu esasîsinde ıslahat yapmak istemişti. Bu ıslahatmeyanında bilhassa âyanın rızası alınmadan Meclisin feshi vardı. Fakat Mecliste 156 aza ile kuvvetli bir mevki işgal eden Radikal Sosyalistler bu noktaya muhalefet etmişler ve bunun demokrasiyi ve nihayet cumhuriyeti bile tehlikeye düşüreceğini söylemişlerdi. Vâkıa M.Doumergue'e herkesin itimadı vardı. Fakat bundan sonra mevkii iktidara gelecek olan kimselerin hepsi M. Doumergue olamazdı. Onun için sabık Reisicumhurun istediği bu fevkalâde

M. Tardieu

(Devamı 2 inci sahifede)

Yunan Hariciye Nazırı Atinada

M. Masimos kabinede Ankara görüşmelerini anlattı

Ankara konseyi Balkan misakını takviye etti

ATINA, 9 (Milliyet) — Hariciye nazırı Mösyö Maksimos ile refakatinde bulunan zevat bugün avdet ettiler.

Hariciye nazırını nezaret erkânı, Türkiye maslahatgüzarı ve Pirenin siyasî memuru istikbal ettiler.

Mösyö Maksimos, gazetecileri kabul ederek aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

(Devamı 6 mcı sahifede)

M. Pesmazoğlu ve İktisat vekilimiz

Bugün Ankaradan Eskişehire hareket ediyorlar

ANKARA, 9 (Telefonla) — Burada Türk - Yunan ticaret mukavelesi müzakeresine iştirâk eden Yunan millî iktisat nazırı M. Pesmazoğlu ile Iktisat vekili Celâl Bey, beraberlerinde Falih Rıfkı B. olduğu halde, yarın sabah saat 10,30 da kalkacak hususî trenle Eskişehire hareket edecekler dir. Eskişehirde şeker fabrikası gezilecek, bundan sonra, Izmit, Bursa, Izmire gidilerek, buralarda yeni kurulan sanayi fabrikalarımız görülecektir.

Celâl Bey

Iktisat vekili Celâl Bey Izmirden doğruca Ankaraya dönecektir. Bu seyahat bir hafta sürecektir.

Aldığım malûmata göre, Türk - Yunan ticaret mukavelesinin yeniden tetkiki kısmen ikmal edilmiştir. Bilhassa, bir senelik tecrübeden sonra, eski mukavelede tadili icap eden maddeler değiştirilmiştir. Bu meyanda bonolar meselesi de halledilmiştir.

Bir vapurdan haber yok

TOKYO, 9.A.A. — Sado adası civarında imdat işareti veren Rananman yük vapurunun aranmasından vazgeçilmiştir. 43 tayfanın fırtınada boğuldukları zannedilmektedir.

İttihat ve Terakki

Dr. Bahaeddin Şakir Beyin bıraktığı vesikalar

3 üncü kısım!

Meşrutiyetten sonra

Bugünden itibaren 2 inci sahifemizde alâka ile okuyacaksınız

Talebe birliği kongresi

Talimatname bir haylı gürültülere vesile oldu

Talebeler birlik meselesinin halli için Şurayı Devlete müracaat edecekler

Talebe birliği kongresine iştirak edenler

Milli Türk talebe birliği dün saat 1,30 da birlik merkezinde fevkalâde bir kongre yapmıştır. Kongre saat altıya kadar çok hararetli bir şekilde devam etmiştir. Dünkü kongrede bir çok münakaşalara mevzu olan, ve üzerinde ısrarla durulan mesele yeni üniversite talebe talimatnamesinin Talebe Birliği, fakülte talebe cemiyetleri kurulmasına

(Devamı 6 mcı sahifede)

Dünkü Lik maçları

Fenerbahçe İstanbulsporu 2 - 4 Beşiktaş Vefayı 4 - 2 mağlûp etti

Beykoz ile Süleymaniye berabere kaldılar Fenerbahçe - İstanbulspor maçı çok güzel oldu

Dünkü maçtan iki enstantane

Dün Fenerbahçe stadında seyretttiğimiz Fenerbahçe - Istanbulspor maçı, bu mevsim zarfında, yani lik maçları başladı başlıyalı gördüğümüz futbol müsabakalarının en hararetlisi, en sıkısı, en güzeli ve en zevklisi idi.

Futbolümüzün keyfiyet itibarile çok düştüğüne kanaat getirdiğimiz bir zamanda bu hal, bizi son derece sevindirdi ve kendi kendimize: "Bizde futbol henüz ölmemiş, biraz hüsnü niyet, ve biraz gayretle teknik futbol sistemini iade edebiliriz.,, dedik.

Her iki taraf ta çok güzel oynadı. Istanbulsporun genç takımı, Fenerbahçeye lâyik bir takım olduğunu gösterdi. Biribirlerine daha fazla alışmış ve aralarında biraz çalıştıkları zaman her fırsatta güzelce istifade edebilecek klâs futbolcüleri bulunan Fenerliler 4 - 2 maçı kazandılar. Fakat Fenerliler bu galibiyetlerinden dolayı ne kadar tebrike lâyıksalar genç Istanbulsporlular da oyunun sonuna kadar mukavim ve güzel bir oyun gösterdiklerinden dolayı o derece takdire şayandırlar.

Dünkü maçta; fırsattan istifade ne demektir, oyun nasıl açılır, kafa nasıl vurulur, kombinezon nasıl yapılır, bunların hepsini azçok gördük ve çok tanberidir hasret olduğumuz için ho-

(Devamı 6 mcı sahifede)

Öz dille kalem tecrübeleri:

Fransanın iç işleri

Yazan : Ismail MUŞTAK

Paristen son gelen tel yazılarına bakılırsa Fransanın iç işleri git gide kötü bir çıkmaza saplanmaktadır.

Anlatayım:

Bilirsiniz ki bu yılın başlangıcında Staviski adlı büyük bir dolandırıcı Fransada türlü türlü kepazelikler yapmıştı. Bu apaçık haydutluk Fransada düzen bozukluğunun ne kadar ileri gittiğini gösteriyordu. Bir yandan milyonlarca adam bin bir sıkıntı içinde yaşama zorluğu çekerken ötede arkalarını güçlü çelebilerine dayamış bir kaç yüz kimse yüz binlerce yurttaşı dolandırıyor, bu çapulculuk kimsenin gözüne çarpmadan sürüp gidiyordu. Derken günün birinde iş açığa vurdu, Parisliler ayaklandı, sokaklarda kanlı kavgalar oldu. Bir çok kişiler öldü, yüzlerce adam yaralandı, zindanlar suçlularla doldu. Fransızların ileri gelenleri anladılar ki bütün bu kötülükler, bu bozukluklar, bu bağ gevşeklikleri başsızlıktan ileri geliyor. Bunlar tez elden başbaşa vererek kendilerine bir baş aradılar.

(Devamı 5 inci sahifede)

TARİHİ TEFRİKA: I

İttihat ve Terakki!

(BAHAEDDIN ŞAKIR BEYIN BIRAKTIGI VESIKALARA GORE)

Her hakkı mahfuzdur. *Yazan : A. C.*

3 üncü Kısım: Meşrutiyetten sonra

Ittihat ve Terakki Cemiyetinin meşrutiyetten sonraki icraatına dair yazacağımız bahisler, o cemiyetin on sene devam eden meşruti - yet hayatının bıraktığı yegâne vesikalara istinat eder. Çünkü Selânik merkezi umumisine ait vesikalar yakıldı. Istanbul merkezi umumisi vesikalarının ne olduğu belli değildir. Ylnız Dr. Bahattin Şakir Bey, gerek Selâniğe ve gerek Istanbula ait vesikalardan mühim gördüklerini saklamıştır. Bu vesi - kalar da tefrikamızın mevzuunu teşkil etmektedir.

Onun için, meşrutiyetin nasıl ilân edildiği, ilânı müteakıp yapılan nümayişler vesaire hakkında lüzumsuz tafsilât vermiyerek doğrudan doğruya elimizdeki vesikalara istinaden yazılarımıza başlıyoruz. Evvelce bildirdiğimiz gibi Istanbulda, Selânikten gönderilen bir heyeti meb'use bulunuyordu. Bu heyet Rahmi Beyin riyaseti altında idi. Heyetin gönderilmesindeki maksat, merkezi Selânikte kalan Osmanlı Ittihat ve Terakki Cemiyetinin Istanbulda da temsil edilmesi idi. Çünkü Istanbula böyle bir heyet gitmedikçe cemiyetin orada ismi var cismi yok gibi bir şey oluyordu. Bulgaristandaki Türk ahrarı, cemiyeti tebrik için bir vapur tutup Istanbul'a gitmek istiyordu. Fakat Istanbul'a kime ve nereye müracaat edileceği, kimler tarafından karşılanacağı belli değildi. Bu ziyaret hakkında yazılan bir mektupta deniliyordu ki:

"Cemiyetin henüz resmî bir yeri bulunmadığı için bizi vapurdan kim karşılayacak ve cemiyet namına kime gidilecek? Bugün arkadaşlardan muallim Hafız Abdullah Fehmi Efendi (Etem Ruhi Beydir) bilhassa bu mesele için Istanbula gönderildi. Ben kendi imzamla Hüseyin Cahit Beye bir mektup gönderdim. Fakat Hüseyin Cahit Bey cemiyeti merkeziye namına bizi kabul edebilmek hakkını haiz midir? bilmem. Her halde bu efendiye yol göstermesini rica ettim. Şayet yakın vakitte sizlerden biriniz Istanbula giderseniz ve resmen cemiyeti merkeziyeye mahsus bir daire tutarsanız ,bunu bize derhal bildiriniz de biz de o vakte kadar Istanbula gitmemizi tehir edelim. Zira Istanbul'a gitmekten maksadımız ne bedtıynet sultana arzı ubudiyet, ne de vükelâyi hâzıraya dalkavukluk etmektir. Mahza cemiyeti merkeziyeyi muvaffakıyetlerinden dolayı tebrik etmek ve ona cesaret vermek istiyoruz. Biraz da Ikdam gazetesinin mekalelerinden ürküp askerlerini toplamağa, Ikdam gazetesinin dühulünü menetmeğe ve müslümanlar arasına hafiyeler sokup efkârını anlamağa çalışan Bulgar hükûmetinin keyfini yapmak için gitmek niyetindeyiz. Gûya iki hükûmet arasındaki dostluğu kuvvetlendirmek için bazı nümayişler yapacağız!,,

Fakat bu mektupta bahsedilen karışıklık Rahmi, Necip Draga ve Hafız Ismail Hakkı Beylerden mürekkep heyeti meb'usenin İstanbula gitmesi üzerine vaziyet oldukça değişmişti. Artık Selânikteki merkez bu heyeti meb'use vasıtasile hükûmet ve devlet işlerine müdahale ediyor ve cemiyetin kuvvet ve nüfuzunu göstermeğe başlıyordu. Bu tesirat Selâniğin müteaddit metalibi ile kendisini gösteriyordu. Istanbula gönderilen bu metalip listelerinden birisinde bakınız neler vardı:

"Cemiyet tarafından meb'usen Derseadete izam kılınan Rahmi Beyin hükûmet nezdinde tervicini takip ve icrasını talep edeceği mevat:

1 — Ingilterenin Mısırdaki gümrük muamelâtını ıslah eden Çiti Beyin gümrüklerimizin ıslahı için Devleti Aliye hizmetine celbi;

2 — Polis umurunun tensik ve ıslahı için Ingiltereden münasip miktarda polis memurunun celbi;

3 — Istibdal efradının uygunsuz hareketlerine meydan bırakılmamak için zamanı gelince hemen terhisleri hususuna lâzım olan paranın vakit ve zamanile tedarik ve ihzarı; "Üçüncü ordu için icap eden paranın Müfettiş Hüseyin Hilmi Paşa tarafından tediyesi vadolunmuştur.";

4 — Hükûmetçe Cebeli Lübnan'dan askerî ve mülkî mekteplere otuz kadar talebe kabulünün kararlaştırılması "cemiyetin intihabile ve mahallî hükûmetin marifetile bu talebe eşraf evlâdı arasından seçilecektir";

5 — Imtiyazları muhafaza edilmek suretile Lübnanlıların meb'us göndermeleri hususunun tezekkürü ve muvafık görüldüğü takdirde Lübnan mutasarrıflığına tebliği suretile ilânı;

6 — Lübnan mutasarrıfları üzerinde pek çok nüfuz tesisine muvaffak olmakta bulunan Lübnan tahriratı Türkiye kâtip ve müdürü Lübnanlı Ortodoks Nasıf Beyin hemen azlile ondan evvel olduğu gibi Istanbuldan Türk olamazsa her halde Lübnanlı olmıyan birinin tayini için Babıâlinin nazarıdikkatinin celbedilmesi;

7 — Mutasarrıfın mümkün olduğu kadar tadili meslekle Lübnanda meşrutiyet fikrinin tamim ve intişarına gayret etmesi hususunun biraderi olan Hariciye Müsteşarı marifetile kendisine halisane ve mahremane tavsiye ettirilmesi;

8 — İngiltere Sefaretinin halen Lübnanda meşrutiyetin ilân ve tatbiki taraftarı olmadığı Beruttaki İngiliz ceneral konsolosu Mösyö Kemberbeç'in beyanatından anlaşılmakta ve sefaretin şu tarzı hareketi, konsolosun iş'arat ve metalibatından neşet ettiği veçhile Sadrazam Paşa Hazretlerinin (Kâmil Paşanın) pek samimî ve pek kâdîm olan mumaileyh konsolosla merbutiyet ve muhabbetinden bu bapta istifade olunması ve bu veçhile sefaretin tadili hareketi cihetine gidilmesi;

9 — Hürriyet ilânında hapishanelerden tahliye edilen âdi cürümler erbabı hakkında âtiyen bir teşebbüs yapılacak mıdır? Rodos vesaire gibi kalelerde ve mevkilerde henüz tahliye edilmeyen âdi cürümler erbabı hakkında ne muamele yapılacaktır?

10 — Karadağ hududundaki münazaalı meselelerin hâlâ muallak kalması umum Karadağ halkını meyus etmekte olması cihetile bunun bir komisyon tarafından kat'iyyen tahdidi esbabının istikmali;

11 — Hassa ordusu kumandanı Mahmut Muhtar Paşanın tâdat olunan ahvali üzerine hemen işbu memuriyetten kaldırılarak yerine erkâniharbiye reisi Izzet Paşanın tayini ve Istanbuldaki erkâniharp feriki Fuat Paşanın altıncı fırka kumandanlığına tayini esbabının istikmali;

— *Bitmedi* —

Ereglide

İlk taş kömürü Bulan adam

Uzun Mehmedin kömürü buluşunun 105 inci yıldönümü kutlulandı

ZONGULDAK, 9. A.A. — Ereğlide Köşe ağzı mevkiinde ilk taş kömürünü bulan ve bu suretle Türkiyenin ilk maden kömürü kâşifi olan Uzun Mehmed'in kömürü buluşunun yüzbeşinci yıl dönümü bugün Zonguldak Halkevi tarafından parlak bir ihtifalle kutlanmıştır. Şehir baştan başa donatılmıştır. Bütün fırka ve Halkevi teşkilâtiyle memurlar, izciler, mektepli'er, cemiyetler ve esnaf teşekkülleri, maden ocakları işçileri merasime katılmışlardır. Cumhuriyet meydanında toplanıldıktan sonra Uzun Mehmet abidesine gidilerek Halkevi, muhtelif teşekküller ve maden müesseseleri namına abideye çelenkler konulmuştur. Bugün bütün mekteplerde muallimler tarafından talebeye Uzun Mehmet tarafından kömürün bulunuşu ve kömürün evrensel değeri anlatılmıştır. Memleket bayram sevinçleri içindedir. Gece Halkevi salonunda büyük bir müsamere ve konferanslar verilecektir. Bugün Ereğlide de Uzun Mehmet namına büyük bir ihtifal yapılmış ve uzun Mehmed'in köyüne gidilmiş ve torunları Halkevi namına ziyaret edilmiştir.

Yunan donanması

ATINA, 9 (Milliyet) — Nazırların dünkü meclisinde Yunan donanmasının iki kısma ayrılması kararlaştırılmıştır.

Bunlardan birisi Averof gemisi başta olarak bazı torpito muhriplerinden ibaret olup kaptan Ecofaninin idaresine , diğeri reisicumhur yaveri kaptan Kivotosun idaresine verilmiştir.

HARİCÎ HABERLER

Demokratların zaferi

M. Roosveltin tekrar intihabı şimdiden muhakkak

Amerikadaki son intihaplarda cumhuriyetçi fırka demokrat fırkası karşısında mağlup oldu

NEVYORK, 9.A.A. — 1936 senesinde M. Ruzvelt'in tekrar intahabını filen hemen hemen ittifakla yapılacağı ve cumhuriyetçi fırkanın artık bitmiş olduğu söylenmektedir.

NEVYORK, 9.A.A. — Mebusan meclisi için yapılan seçmelerin son neticelerine göre demokratlar 320 ve cumhuriyetçiler 102 azalık kazanmışlardır. Bundan evvelki seçmede demokratların 314 ve cumhuriyetçilerin de 117 azalığı vardı. Bu sefer meclise 7 tarakkiperver ve üç ziraatçı da seçilmiştir.

Ayan seçiminde demokratlar 63 ve cumhuriyetçiler 25 âzalık elde etmişlerdir. Geçen mecliste demokratların 60 ve cumhuriyetçilerin de 35 âzalıkları vardı. Ayan meclisine de bir tarakkiperver ve bir ziraatçı seçilmiştir.

33 hükûmette valilik için yapılan seçmelerde demokratlar 24 yerde kazanmışlardır.

Cumhuriyetçilerin vaziyeti

NEVYORK, 9. A.A. — Ayandan M. Borah beyanatında demiştir ki :

" Cumhuriyetçi fırkası tensik edilmediği takdirde artık ölmüştür. Fırka müntehiplere demokratların tatbik etmekte oldukları şeylerden başka bir şey vadedememişlerdir. Cumhuriyetçilerin propagandası kanunu esasinin muhafazasına istinat etmiştir. Halbuki kanunu esasi insanların karnını doyurmaz.,,

Silâh ticareti

Avam Kamarasında Yapılan teklif

İşçi partisinin tahkikat teklifi reddedildi

Umumî harbi doğuran sebeplerden biri de silâh ticareti olarak gösterilmektedir. Silâh fabrikatörlerinin mallarına mahreç bulmak için her tarafta icrayi nüfuz ettikleri ve nihayet umumî harbin bu suretle patlak verdiğini iddia edenler çoktur.

Işte şimdi her yerde silâh ticaretini bir intizam tahtına almak ve müstakbel bir harbin bu suretle önüne geçmek için çalışılmaktadır. Geçenlerde bu maksatla Amerikada bir silâh ticareti tahkikat komisyonu tesis edilmişti. Bundan cesaret alan Ingiliz işçi partisi de avam kamarasında hususî silâh fabrikalarının kaldırılmasını ve mühimmatın devlet tarafından imalini ileri sürmüştür.

Dün gelen telgraflardan öğreniyoruz ki muhalif liberallerden M. Sinclair de silâh ticareti hakkında tahkikat yapılmasını istemiştir. Diğer taraftan M. Austan Chamberlain de işçi takririnde bir tadilât yapılmasını söylemiş ve beynelmilel bir anlaşma ve müşterek bir hareket elde etmek için hükûmetin gayretler sarfettiğini ve hükûmete itimadı olduğunu bildirmiştir. Fakat işçilerin teklifi kabul olunmamıştır.

Dün bu hususta aldığımız mütemmim telgraf şudur:

LONDRA, 9. A.A. — Avam kamarasında işçilerin takriri 69 reye karşı 279 reyle reddedilmiştir.

Celse kapanmadan söz alan M. Baldvin işçilerin takririne şiddetle muarız olduğunu söylemiş ve demiştir ki :

Hükûmetin yegâne gayesi Ingiltere için lâzım silâhları tedarik olmuştur. Hükûmetin elinde bulunan bir silâh fabrikası muhakkak silâhların azaltılmasını ifade etmez işçilerin takriri esası bir anlaşma kabul edilmiş olursa silâh yapmayan memleketlerin vaziyetleri ne olur?

M. Baldvin bundan sonra Ingilterenin 1935 de Cenevrede beynelmilel silâh ticaretinin kaldırılması için bir mukavele imzaladığını fakat bunu imzalayanlardan bir çoğunun mukaveleyi tasdik etmediklerini ilâve etmiştir.

Bu meseleyi tekrar Cenevrede mevzubahs etmeğe çalışacağız ve filî bir mukavele elde etmeğe karar vermiş bulunuyoruz. Bu hususta M. Hendersonla mutabıkız. Bugünkü bütün müşküllere ve geçen senenin cesaret kırıcı hadiselerine rağmen, Ingiltere hükûmetinin başlıca gayesinin sulhun muhafazası olduğunu hiç bir vakit göz den tutmadık yalnız sulhu arar ve onu temin ederken ve hiç bir kimseye hücum etmemekle beraber, müdafaa mecburiyetinde olduğumuzu katiyen unutmamalı ve her ne suretle olursa olsun bu vazifeyi ihmaletmemeliyiz.

Hububat deposunda yangın

NEVPORT, (Vircinya), 9.A.A.– Bir hububat deposunda çıkan yangında dört kişi ölmüş iki kişi yaralanmıştır.

Iki milyon dolar zarar vardır.

Bulgaristanda

Bir tütün inhisar İdaresi tesis edildi

Her sene 2-2,5 milyon kilo tütün harice satılacak

SOFYA, 9 (Milliyet) — Yeni bir kanunla Bulgaristanda bir tütün inhisar idaresi teşkil edilmiştir. Tütünün devlet inhisarına alınmasile fiatların zürrai tatmin edecek nisbette düzelmesi ve istismarcı unsurların ortadan kaldırılması gayesi görülmektedir.

Bu maksat için bazı tedbirler almıştır: Bulgaristanda senede üç, üç buçuk milyon kilo gram tütün istihlâk edildiği halde, devlet 5 milyon kilogram tütün satın alacak ve bunların iyi nevinden iki, iki buçuk milyon kadarını yüksek fiatla harice satacaktır.

Bu suretle geri kalan miktarın da fiatı mühim bir miktarda düşmüş olacaktır. Bundan başka Bulgaristanda her sene 2 milyon kilogram kadar tütün alan muhtelif tütün şirketleri vardır. Inhisar idaresile beraber bu miktar 7 milyon kilogramı bulacaktır.

Bulgaristanda çalışan yabancı tütün firmalarının da kendi menfaatlerini düşünerek düşük fiat vermiyecekleri ümit edilmekte, gerek bunların ve gerekse diğer küçük tüccarların hiç bir suretle fiatlarda istismar yapmalarına meydan verilmiyeceği bildirilmektedir.

Bundan başka iklim şartları müsait olmıyan yerlerde tütün ekimine müsaade edilmiyecektir.

Mısırda vaziyet

Nesim paşanın başvekilliği nasıl tefsir ediliyor

LONDRA, 9.A.A. — Havas: Resmî mahafil Nesim Paşanın Mısır başvekilliğine intihabı hakkında tefsiratta bulunmamakta iseler de, Londrada efkârı umumiye vaziyetin memnuniyet verici bir tarzda inkişaf ettiği ve son tayinle Kralın saray ile haricî mahafil arasındaki rabıayi lüzumu veçhile tekrar tesis etmiş olduğu merkezin de bulunmaktadır.

Arnavutluk için

M. Çaldaris harbiye Nazırıyle görüştü

ATINA, 9 (Milliyet) — Arnavutlukta Yunan ekalliyeti aleyhinde tatbik edilmekte olan tazyikatın devamı bura efkârı umumiyesinin heyecanını günden güne arttırmaktadır.

M. Kondilis

Başvekil Mösyö Çaldaris dün saatlerce harbiye nazırı ceneral Kondilis ile bu mesele üzerinde müzakeratta bulunmuştur.

Gerçi bu müzakereler hakkında hiç bir şey tebliğ edilmemiş ise de Yunanistanda Arnavutluğa karşı vaziyetinin tetkik edildiği anlaşılmaktadır.

Başvekil bundan sonra hariciye nezareti umum müdürile de müzakerelerde bulunmuştur.

SON DAKİKA

M. Titülesko kral Hz. nin huzurunda

BÜKREŞ, 9. A.A. — Kral M. Titüleskoyu kabul etmiştir. Bu mülâkattan sonra M. Titülesko Avusturyanın yeni Bükreş orta elçisini Kral'a takdim etmiştir.

İtalyanın Ankara büyük elçisi

ROMA, 9.A.A. — Italyanın Ankara büyük elçisi M. Lojacono Nankin büyük elçiliğine tayin edilmiştir.

Yunan kadınları ve belediye meclis

ATINA, 9.A.A. — Ayan meclisi, kadınların belediye meclislerine intihap edilebilmek hakkını reddetmiştir.

Ankarada at yarışları

ANKARA, 9. (Hususi) — Bugün at koşularının sonuncusu yapıldı. Çok kalabalık bir seyirci kütlesi vardı.

Fransız kabinesi teşekkül etti

(Başı 1 inci sahifede)

salâhıyet Radikal Sosyalistlerin Nantes kongresinde tasdik edilmedi ve millî birlik kabinesi istifaya mecbur kaldı.

Şimdi M. Flandin kabineyi teşkil ediyor. Yeni kabine daha ziyade sola meyyaldir. Ve sabık nazırlardan M. Flandin M.Lamouveu ve Mareşal Petain yeni kabineye dahil değildir. Yeni kabinenin vaziyetine gelince bunu şu suretle hülâsa etmek kabildir.

Kabinede dört tane âyan azası vardır; M. Laval müstakillerdendir. M Regnier, Roy, Cossez Radikal Sosyalistlerin sol demokratlarındandır. Ayrıca mebus olmayan üç kişi vardır. Bunlar da şunlardır: Jeneral Maurin, M. Rivollet, Jeneral Denain.

Diğerleri mebusturlar: Bunların beşi Radikal sosyalisttir: M. Herriot, M. Marchandeau, Quenille, William, Bertrand - Jacquer.

Üç sol cumhuriyetçi vardır: M. Flandin, Piétri , Peneau - Pradier; bir merkez cumhuriyetçi vardır: M. Rollin. Iki sol radikal vardır: M. Germain - Martin, Mallarmé. Cumhuriyetçi sosyalist grupundan 1 kişi vardır: M. Pernot. Cumhuriyetçi federasyonundan bir kişi vardır: M. Maun; bir müstakil vardır: M. Mandel; Jeneral Manuin yüksek harp konseyi azası topçu müfettişi umumîsidir.

Dün bu hususta aldığımız telgrafları aşağı yazıyoruz:

M. Flandenin beyanatı

PARİS, 9. (Hususî muhabirimizden): M. Flandin matbuata şu beyanatı vermiştir:

" Mütareke devam etmektedir. Etrafında her halde Fransaya ve Cumhuriyete hararetle hizmet edecek, fırka ihtilâflarını unutmasını bilecek adamları toplamağa muvaffak oldum. Bundan yalnız şu gayeyi güdeceklerdir. Sefalet ve işsizliğe karşı mücadele, iktisadiyatı ihya, maliyeyi muhafaza etmek ve devleti genç'eştirmek ve ıslâh etmek. Az bir zaman zarfında teşkiline çalıştığım ve derhal işe başlıyarak salı günü meclislerin önüne çıkacak olan hükûmet memleketin teveccühle karşılıyacağını ümit ederim.,,

Kabine sola meyyal

PARIS, 9 (Hususî muhabirimizden) — M. Flandin'in kabineyi kısa bir zaman zarfında teşkil etmesi umumî bir memnuniyetle karşılanmıştır. Siyasî vaziyet tavazzuh etmektedir. M. Flandin, M. Doumergue'in teklif ettiği muvakkat bütçeden vazgeçeceğini ve umumî bütçenin kabulünden sonra devlet ıslahatına tevessül edeceğini söylemitşir. Bunun üzerine Mecliste Radikal Sosyalist grupu arasında müzakereler başlamış ve grup M. Herriot'nun fikirlerini kabul ederek iktısadî kalkınma, ve cumhuriyet rejiminin müdafaası için müsbet bir eser takip eedcek her hükûmete müzaheret edeceğini bildirmiştir.

Bilâhara M. Herriot'nun Flandin hükûmetine iştiraki görüşülmüş ve grup bu hususta kendisine salâhiyet vermiştir.

M. Flandin kabinesinin şimdiki halde sağlam bulunduğu temin edilmektedir. Çünkü kabine mecliste merkezin ve Radikal sosyalistlerin dahil olduğu halde bütün sol grupların müzaheretine mazhar olacaktır. Cumhuriyetçi sosyalistlerin de Radikal sosyalistleri takip edeceği veyahut aleyhte bir faaliyette bulunmadan müstenkif kalacakları söylenmektedir.

Birleşmiş sosyalistlerle komünistlerin muhalif vaziyette kaalcakları muhakkaktır.

Fakat vaziyet her ne olursa olsun M. Flandin parlamento sahasında esaslı manilerle karşılaşmıyacaktır.

M. Doumergue istirahate çekiliyor

PARIS, 9 (Hususî muhabirimizden) — Sabık Başvekil M. Doumergue vaziyet hakkında kendisile görüşen gazetecilere bu ıslahatı sırf memleketе hizmet etmek kaygusile yapmak istediğini fakat nihayet istifaya mecbur kaldığını söylemiştir. M. Doumergue mevkii iktidarı devreder etmez tekrar Tanunefuille'deki malikânesine gidecek ve orada istirahat edecektir.

Mareşal Petain ve M. Tardieu

PARIS, 9 (Hususî muhabirimizden) — Yeni kabineye dahil olmayan Mareşal Petain yorgunluğunu ileri sürerek vazife almak istememiştir. Bu hususta kendisile görüşen gazetecilere Bahriye nazırı M. Pietri şu sözleri söylemiştir:

Mareşal Pétain son aylar zarfında yaşına göre o kadar çok çalışmıştı ki artık devamda tereddüt etmektedir., demiş ve fakat muzaharetine devam etmesi için yine de teşebbüsler yapıldığını ilâve etmiştir.

M. Tardiyö, M. Flandin tarafından kabineye iştirak için kendisine yapılan teklifi redderek hali hazırdaki şerait içinde , M. Doumergue'in yalnız başına kalmak arzu ettiğini yani çalışamıyacağını bildirmiştir.

Gazetelerin yazdıkları

PARIS, 9. A.A. — Dün akşam çıkan gazeteler M. Dumerg'in ayrılmasından müttefik bir teessür göstermekte ve bilhassa istikbal için endişe izhar etmektedirler.

Entransijan gazetesi yazıyor:

" Devlet hadimlerini ancak mezara gittikleri zaman metediyoruz. Ve onları vakıtsız olarak oraya biz koyuyoruz Bunun bizi nereye sevkedeceğini allah bilir.,,

Bir tarzı hal arayan Pari Suar gazetesi, yeni hükûmetin teşekkülü ve siyasî icraatı itibariyle eskisine benzemesi tasavvur edilemiyeceğini bildiriyor.

La Liberte gazetesi, hali hazırdaki teşrii devreden bir şey beklememekte ve meclisi dağıtılmak suretile kat'i hükmünü vermeği memlekte bırakmağı derpiş etmektedir.

Tan gazetesi ise şu satırlar ıyazıyor:

" Fransızlar, vatan menfaatini fırkalar menfaatinden üstün tuttuğunu bildikleri içindir ki M. Dumerg'in menfaati şahsiyeden uzak hissiyatına ve tecrübesine müracaat etmişlerdir. M. Hery fırkasının amirlerinden ne kuıtulmasını bilmiş ve ne de kurtulmağa muvaffak olabilmiştir.

Nihayet Deba gazetesi diyor ki :

"Buhran içinden çıkılmez bir buhrandır. Bir tarzı hal bulacaktır. Zira daima nazır bulunur, fakat bu muvakkat bir tarzı hal olacaktır. Herkes biliyor ki, bu derin siyasî buhran adi buhranlardan farklıdır.,,

Ucuz konserler

Konservatuar gelecek haftadan umumî konserlere başlıyor

Istanbul konservatuvarı musiki inkilâbımızdaki büyük ve mühim çalışma işlerine şimdiden başlamıştır.

Konservatuvar gelecek haftadan itibaren halka konserler vermeğe başlıyacaktır. Bu konserler konservatuvar muallimleri ve talebeleri tarafından verilecek ve herkesin dinliyebilmesi için çok ucuz olacaktır. Konserlerin yekûnu 20 den fazladır.

Konservatuvar konserlerin miktarını arttırmak için ayrıca bir program hazırlamaktadır.

Istanbul radyosu, alaturkanın kalkması üzerine yeni bir program hazırlamağa başlamıştı. Fakat bu program henüz tamamlanmadığı için şimdilik mevcut kadro ile çalışmaktadır. Ilâve olarak ta bu hafta içinde şehir tiyatrosunu vermiştir.

Maamafih Istanbul radyosu yeni kadrosunu bu hafta içinde ikmal edecektir.

Bugün toplanacak şehir meclisine de kazinolardan alaturka musikinin kaldırılması hakkında bir teklif verilmesi muhtemeldir.

Sarre reyiamı

Alman sefiri İtalyada teşebbüslerde bulundu

Sarre reyiâmı yaklaştı. Yakında Versailles muahedesinin muallâkta bıraktığı bu toprak parçasının vaziyeti belli olacak. Sarre Almanyaya mı geçecek, yoksa Fransaya mı? Bunu Sarrılılar tayin edecekler.

Bunun için de her iki taraf ta şimdiye kadar şiddetli propagandalar yapmışlardır. Diğer taraftan Fransa hükûmeti reyiâm esnasında Almanya tarafından her hangi bir tazyik yapılmasına mani olmak için Sarre hududunda tahşidat yapmaktadır. Almanya bu hususta çok sakin davranmış ve hiç bir teşebbüse girmemişti. Hattâ La Haye divanı adaletine müracaat edeceği hakkındaki havadisleri bile salâhiyettar Alman ricali tekzip etmişlerdi.

Fakat dün Romadan aldığımız bir telgrafa nazaran Alman sefiri Fon Hassel Hariciye müsteşarı M. Suviç ile bu mesele etrafında görüşmüş ve Fransanın Sarre'da yapacağı muhtemel sevkiyat hakkında itirazlarını bildirmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Alaturka - Alafranga

Şu alaturka kelimesi hiç sinirimize dokunmaz mı? Ya ondan bin kat beter olan alafrangaya ne diyelim... Asılları italyanca olsa gerek! Lâkin bizim ağzımıza nereden ve nasıl düşmüş bilmem?. Yemekten musikiye kadar her şeyi ayırt eden bu iki dangalak söz kamamdan ayakyoluna kadar münasebetli münsebetsiz her yerimize girmiştir... Kendimize ait yani milli olan şeyleri italyancadan ânmış bir yabancı kelime ile ifade eder dururuz. Bunu bir kalemde yazdıktan sonra şu son günlerin dumanı üstünde en taze mevzuu olan musiki meselesine girecegim ve yazık ki; bu bahiste de şu yukarıki satırlarla adamakıllı yerdiğim (alaturka) ve (alafranga) kelimelerini kullanmaya mecbur olacağım. Ne çare!

Bu musiki bahsini mütalea ederken onu bir (hikmeti hükûmet — Raison d'Etat) gibi çekine çekine görüşmek doğru değildir. Çünkü bir milletin kültürü ve karakteri üzerinde tesir yapacak en mühim âmillerin başında gelen bir işi kuruntular yüzünden örtbas etmeye kimse razı olamaz.

* * *

Büyük Önder'in nutkundaki işaret üzerine henüz ne tarafa gittiği ve neye yaradığı belli olmayan alaturka musikinin ıslahına mı diyelim, tasfiyesine mi diyelim, ne ise işte ona doğru bir hareket belirdi. Türk musikisinin tensiki ve fennileştirilmesi işinin başlangıcı olan bu işaret üzerine matbuatta veya musiki muhitlerinde türlü türlü tefsirler başgösterdi... Meselâ bir mizah gazetesi eski sazların ortadan kalkacağını gösteren bir karikatür yaptı... Gazetelerde okudumuza göre de alaturka denilen musikinin tamamen ortadan kaldırılması için Şehir Meclisi azasında taleyan hâsıl oldu.

Şimdi bu musiki bahsini her türlü teşrifattan kurtararak başbaşa ve bizbize görüşelim:

Alaturka saz takımlarındaki çalgılardan hangisi bizimdir ki?! Ut Arapların; keman dünyanın; kanun - sanırım - Acemlerin; def tek benim malıdır. Bununla beraber bizim musikinin bugünkü perişanlığının kabahati bu sazlarda mıdır? Ben bizim memlekette yetişmiş ve Amerikada en büyük şöhretlere rekabet ederek kendini tanıtmış bir Türk musikişinası tanırım. Bu büyük sanatkâr Türk eserlerinden birçoklarını (armonize) etmiş ve gene Şark musikisi esasları dahilinde yaptığı çok kıymetli parçaları Amerikada (Ut) ile çalarak dehşetli muvaffakıyet elde etmiştir. Bu zat yakında Istanbulda da bir iki konser verecektir. Demek istirim ki; kabahat çalgıda değil, çalınan parçadadır... Umumî harp esnasında Çanakkaleden Istanbula dönüyordum. (Akdeniz) vapurunun ikinci sınıf salonunda bir yolcu gece yarısı piyano ile:

"Entarisi ala benziyor„

Şarkısını çalıyordu. Bunda piyanonun suçu nedir?.

Unutmamalıyız ki, Türk musikisinin iki bariz karakteri vardır. Birisi frenklerin Liturgique dedikleri ruhanî makamlardan alınmış ve ençok tekkelerde beslenerek developpé olmuş bulunmasıdır. Nefesler, besteler, ilâhiler, semailer hep o taraftan gelir... İkinci karakteri de gene frenklerin Nostalgique dedikleri memleket hasretini ağlamasındadır. Bunun da yüzde doksan sebebi eski devirlerde askere gidenlerin ya Arnavutluk isyanı, ya Yemen seferi gibi sebeplerle yıllarca köyüne dönememesi, belki de yavuklusuna, anasına babasına kavuşmadan gurbet ellerinde ölüp kalmasıdır. Bazı oynak Karadeniz havaları müstesna, diğer bütün halk şarkılarının nağmeleri hep bu çeşittir ve türküterin arasında en unutulmıyan, en çok söylenenleri bunlardır. Halk bu şarkılara (yanık) der. İşte bizim musikinin bu iki karakteri ve bilhassa bu son hususiyeti bizim zevk terbiyemize girmiştir... Bunları çabucak çıkaramayız ve bilmem çıkarmaya da lüzum var mıdır?.. Şimdi, sırası gelmiş iken şunu da söyliyeyim ki ne âhenk ne de mânası itibarile hiç bir derecesi olmıyan birtakım şarkılarla Tanto ismi altındaki alafranga melezi ses süprüntüleri alaturka musiki firması altına girerek eski Türk sanatkârlarının değerli eserleri ile bir hizada durmuşlar ve onlara - ister istemez - lekelemişlerdir. Bir kısmı meyhanede, bir kısmı (yasak yemiş) evlerinin kirli köşelerinde doğmuş ve büyümüş olan bu biçimsiz şarkılardan size misaller gösterebilirim... Meselâ şuna bakınız!.. İnsan, yüzünü kızartmadan dinleyebilir mi?. Ve sanat bunun neresindedir?.. Işitenlerde ne çeşit heyecan uyandırır?.

Ammanım amman Tanaş!
Gel yavaş yavaş.
Yanıma da yanaş,
Kanıma da kaynaş.

Ya buna ne dersiniz?

"Çamlıcada havuz,
Etrafı yaldız.
Önümüzde kara şişe,
Mezemiz de karpuz„

Güftesi Mahmut Paşaya ait olduğu söylenen şu şarkıya da bakınız:

"İnsan yemek ister de gene yer yer usanmaz
Aç gözlü gönül bir gecelik vaslına kanmaz„

Bu da mı musiki ya?!.

Zaten hangisi millidir. Hangisi değildir diye uzun uzadı araştırmaya hacet yok. Alaturkanın beste, nefes, peşrev, semai gibi muayyen ve mukannen parçalarından başka elde kalan ve şarkı denilen kısımlar içinde halkın ağzında tutunabilenleri pek azdır... Bunların arasında halk şarkısı dediklerimiz dir ki; - hislerimizi en yakından okşarlar - işte asıl bizim malımız onlardır. Basittir; fakat duygularımızı tam ifade ederler. Bence yapılacak şey şudur: Garp tekniği içinde olduğu halde nasıl bir Rus musikisi, bir Ispanyol musikisi var sa bir Türk musikisi vardır ve olacaktır. Bu nasıl yapılır?. Orası benim bileceğim şey değil! Meselâ bizim diğerlerine nisbetle daha fazla sevdiğimiz (ayda) operasını (Verdi) nin Mısır Hidivi Ismail Paşa için ve ekseri Şark musikisi motiflerile yaptığını söylerler... Demek ki bize yakın ve bizim daha fazla seveceğimiz, Garp tekniğine uygun bir musiki olabilir. İşte istediğimiz ve isteyeceğimiz budur ve bu olmalıdır...

Bu musiki (Réforme) ıslahatı yapılırken işi bütün bütün ve bizim hislerimizi duyamayan adamlara bırakmak ta pek isabetli olmaz. Uzağa gitmiyelim: Garp musikinin (modern) yaftası altında öyle parçaları var ki: klâsik musikinin en ciddi yolcuları bile onu anlıyamıyorlar. Ve bu, âdeta mütehassısların tadabilmelerine mahsus bir (nimet) gibi pek dar bir daire içinde kalıyor...

Onun için herkesin, -hele bizdeher Garp musikisini kavramasına ve ondan zevk almasına imkân olmadığını hatırdan çıkarmamalıyız... Zaten Garp musikisi ismi altında arzedilen ve bir takım tahta ve teneke gürültülerile yapılan bazı caz parçalarını da bizim keş gördüğümüz meyhane şarkıların - dan üstün tutmaya da mahal yoktur.

Bu arada şunu da söyliyeyim ki; eğer dediğim gibi meyhane ve (serbest evler) musikisile yani cıvık seslerle mücadele etmek istiyorsak, çok ucuz ve hattâ bedava olarak halka haftada birkaç gün temiz konserler vermek çarelerin en tesirlisidir. Bu musiki ziyafetlerinin programında bir halk şarkısı, bir armonize şark parçası, bir klâsik Garp musikisi parçası koyarak zevkimizi tedricen ve mükayeseli surette terbiyeye çalışmak bana en mülâyim gibi görünen bir yoldur...

İhtisasım olmadığı halde halktan birisi sıfatile ortaya attığım bu fikirleri hakikî mütehassısların müsamaha ile telâkki edeceklerini ummaktayım.

FELEK

Yumurtaların Muayenesi

Kontrol matlûp veçhile süratlı olacak mı?

Yumurta ihraç nizamnamesi mucibince bu ayın 24 üncü günü faaliyete geçecek olan kontrol komisyonu reisliğine, Türkofisi raportörlerinden Şefik Bey seçilmiştir.

Yumurtacılar birliği, komisyon işlerinin çokluğunu nazarı dikkate alarak birlik namına bir mümessil intihabına itiraz etmiş ve birlik azalarının nöbetle komisyonun faaliyetine iştirâk etmelerini istemiştir. Fakat nizamnameye buna müsait görülmemektedir.

Komisyon ihraç için toplanmakta olan yumurtaları tetkik edecektir.

Bunların miktarı 80,000 sandığı bulacağı anlaşılıyor.

İçki düşmanları dün Toplandılar

Türkiye içki aleyhtarları gençler cemiyeti dün yıllık toplantısını saat onda halkevi salonunda yapmışlardır.

Kongreyi doktor Fahrettin Kerim Bey açmıştır. Evvelâ hep bir ağızdan istiklâl marşı söylenmiş, ve vatan uğrunda şehit olanlarla geçen yıl vefat eden azadan Süleyman Emin paşa ile Ebulmuhsin Kemal Beyin hatıralarının tazizi için birer dakika sükût edilmiştir. Bundan sonra Fahrettin Kerim B. kürsüye gelerek:

— Milleti, vatanı ve inkilâbı her şeyden üstün tutan Türk gençliğine bundan sonraki çalışmalarında daha büyük bir muvaffakıyet göstermesini dilerim, demiştir. „

Bundan sonra umumî kâtip Bedri Nafiz Bey cemiyetin yıllık faaliyet raporunu okumuştur. Raporunda, her yıl mart aymda yapılmakta olan kongrelerin bundan sonra faaliyetin arttırılması için birinci teşrin içinde yapılmasını teklif etmiştir. Bu teklif heyet umumiyece kabul edilmiştir.

Cemiyetin çıkarmakta olduğu (Içki düşmanı) gazetesinin bütün Balkan devletlerinde, hattâ bütün Avrupa gazeteleri arasında çok iyi karşılandığını, cemiyet tarafından geçen yıl on beş yerde verilen konferansların büyük faydalar temin ettiğini ve bu konferansların bu yıl daha iyi bir şekilde verilmesi için tedbirler alınacağını söylemiştir.

Cemiyet bu yıl Türkiyenin muhtelif yerlerinde yeniden şubeler açmaya karar vermiştir. Cemiyete sekiz ay zarfında yeniden iki yüzden fazla aza kaydedildiği memnuniyetle görülmüştür.

Bundan sonra cemiyetin azalarına mühim bir broşür de verilmiştir. Broşürde cemiyetin umumî menfaatlere hadim cemiyetler sırasına girdiğinin kabul edilmiş olması idi. Bu müjde alkışlarla karşılanmıştır.

Bundan sonra vezne raporu okunmuş ve kabul edilmiştir. Daha sonra cemiyete yeni giren azalar ant içmişlerdir. Ant şudur:

— "Hiç bir suretle doktor reçetesile ilâç olarak müstesna, hiç bir cins ve nevi alkol ve uyuşturucu maddeler kullanmıyacağıma ve daima cemiyetin menfaatine çalışmağa şeref ve namusum üzerine söz verir ve sözümde duracağıma ant içerim.„

Bundan sonra cemiyetin yeni heyeti idare intihabatı yapılmış, profesör doktor Fahrettin Kerim Bey cemiyetin reisliğine seçilmiştir.

Gazanfer Bey, Nihal Hanım, mukayyet Ali Rıza, Fehmi, Tarık Edip, Ali Saim, Ihsan, Cevdet Beyler azalığa seçilmişlerdir. Kongreden sonra genç sanatkârlar tarafından bir konser verilmiş, büyüklere tazimat telgrafları çekilmiştir.

11 İkinci teşrin

Yarın mütarekenin yıldönümü kutlulayacaklar

Umumî harp mütarekesinin yıldönümü dolayısile yarın Beyoğlundaki Ingiliz klisesinde bir âyin yapılacaktır. Bu âyini dün şehrimize gelen Cebelüttarık başpapası idare edecektir. Bu âyinde bulunmak üzere Ingiliz sefiri Sir Persi Lorain derefikası ile birlikte dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Pazartesi günü de Ingiliz sefarethanesinde bir resmi kabul yapılacaktır.

Gelen İngiliz tayyarecileri

Evvelki gün şehrimize gelen üç Ingiliz tayyarecisi dün Istanbulun görülmeğe değer yerlerini gezmişlerdir. Tayyareciler yarın hareket edeceklerdir.

Şark demiryolları banliyö tarifesi

Şark demiryolları banliyö hattı tarifelerinde yapılan tenzilât tatbik edileli ancak bir ay kadar olduğu halde yolcu nakliyatında tesiri görülmüş, kumpanyanın bilet sarfiyatı yüzde beş artmıştır.

Şimdiki tenzilâtlı tarifelerin tatbikine devam edilecek ve gelecek yaz alınacak neticelere göre tarifeye katî bir şekil verilecektir.

Tırpan

Bir imzasız mektup

Geçen gün bu sütunda bir tango müsabakasından bahsetmiş ve demiştim ki:

— Eğer radyo idaresi böyle tango müsabakası yerine ilmî, ciddî edebî bir müsabaka açmış olsaydı 32 değil 2 kişi bile iştirâk etmezdi. Bu da gösteriyor ki ciddî şeylerden fazla havaî şeylere düşkünlüğümüz var.„

Galiba bu tango müsabakasına girenlerden biri olacak, bana imzasız bir mektup göndermiş.

Bütün imzasız mektuplar gibi tabiî atmış, tutmuş. Nihayet diyor ki:

"Siz sanki açık saçık şeyler yazıp eserlerinizin satıldığını görerek kendinizi edip mi sanıyorsunuz!„

Kırk satırlık mektubuna bir kelime ekleyip imzasını da atacak ve bu suretle terbiyeli bir meslek ve sanat adamı olduğunu ispat edecek yerde adını, sanını gizleyip tahta perdeden küfreden şımarık mahalle çocuğu gibi karanlıktan kubur sıkan bu tangocuya cevap vereyim:

Ben bir kere açık saçık roman yazanlardan değilim. Zaten böyle açık saçık roman, hikâye değil zabıta havadisi bile yazmayı kanun yasak etmiştir. Tangocunun bundan haberi yok galiba... Sonra caz musikisinin ulusal musiki ile alâkası yoktur. Benim istediğim ve umduğum Avrupa tekniği ile kaynaşmış gençlerin böyle tango, mango gibi baldır, bacak musikisi ile uğraşacak yerde yerli zevkleri, yerli türküleri ileri musikinin motiflerine uydurmağa çalışmalarını görmektir.

Böyle oyun havalarının ne kadar çalışılsa gene asıl onların doğduğu yerlerden gelen dans havaları kadar kuvvetli olamadığı Avrupada da anlaşılmıştır. Meşhur Ispanyol edibi (Blasko Ibanez) bir romancının dünya seyahati ismindeki üç ciltlik seyahatnamesinde (Havay) adalarından bahseder ken:

— Buradaki musikinin taklidini yapmak gülünçtür. Çünkü bu oynak havaları buranın halkı teknik bilmeden kendi ruhî heyecanı ile besteliyor.„ diyor.

Netekim plâklarda işittiğimiz oyun havaları da bunu ispat ediyor.

Ben bu işin anları olmamakla beraber şunu söylemek hakkımdır. Genç Türk musikişinasları için tango, fokstrotla uğraşacak yerde ulusal türküler üzerinde çalışmak daha faydalıdır. Biz onlardan bunu bekliyoruz.

Bu kadar açık ve özlü bir dileği benimseyecek yerde imzasız mektupla işin tadını kaçırmağa ne lüzum var a beyim.

Bürhan CAHIT

MAARİFTE

Orman mektebi Yerine fakülte

Yeni müessese ziraat enstitüsüne bağlandı

Büyükderedeki yüksek orman mektebi bu ay başından itibaren lâğvedilmiş ve yeniden orman fakültesi ismile kurulmuştur. Ankara ziraat enstitüsüne bağlanmıştır.

Tahsil müddeti de üç yıldan, dört yıla çıkarılmıştır. Tahsilin iki senesi Istanbulda Büyükderede eski yüksek orman mektebinde, iki senesi de Ankara ziraat enstitüsünde yapılacaktır. Orman fakültesi için Almanyadan yeniden ecnebi profesör mütehassıslar getirtilecektir. Eski kadrodan bir kısım profesörler açığa çıkarılmıştır.

Bunlar diğer vazifelere tayin edileceklerdir. Fakülteye yeniden muavin olarak doçentler alınacaktır.

Evvelce, Büyükderedeki yüksek orman mektebine bağlı olan ameliyat mektebi de lâğvedilmiş, onun yerine orta orman mektebi açılmıştır.

Bu mektebin müdürlüğüne Nuri, muavinliğine Ahmet Beyler tayin edilmişlerdir. Tedris heyeti kadrosuna da Necati, Feyzi, Mehmet Ali, Salih, Sait Beyler alınmışlardır.

Fizik muallimi Mahmut Beyin cenaze merasimi

Vefat ettiğini teessürle yazdığımız fizik muallimi Mahmut Beyin cenazesi dün merasimle kaldırılmıştır. Cenazeye Istanbuldaki bütün mekteplerden binlerce talebe ve muallim iştirâk etmiştir.

Merhumun cenazesi Fatihte Kıztaşında Değirmen sokağındaki (8) numaralı evinden kaldırılmış, namazı Valde camiinde kılındıktan sonra aile makberesine defnedilmiştir.

BELEDİYEDE

Tahrir hazırlığı

Yeni inşa edilen binalara numara konacak

935 senesi içinde umumî nüfus tahriri yapılacağından şimdiden hazırlıklara başlanması istatistik umum müdürlüğünden Istanbul vilâyetine bildirilmiştir.

Umumî tahrir yapmak için her şeyden evvel Istanbulda binalara yeniden numara konması lâzım geliyor. Yedi sene evvel yapılan numara koyma işinden sonra Istanbulda inşaat artmış, birçok baş arsalar yeni binalarla dolmuştur.

Belediye, nüfus tahririnden evvel numarataj yapmak için şehir meclisinden 934 bütçesile 30 bin liralık munzam tahsisat istemiştir. Bu tahsisat kabul edildikten sonra hemen numerataj faaliyetine geçilecektir.

Ancak bir sokakta yeniden yapılan binalar yüzünden çıkan değişiklikler üzerine her binanın numarasını yeniden değiştirmemek ve bu suretle yeniden numara plâkası kullanmak için yeniden inşa edilen binaya verilecek numara, bir evvelki binanın numarasına küsûr ilâvesile konacaktır.

Binaların yüksekliği

Çatladıkapı ile Sarayburnu arasında çekilen mevhum bir hattın deniz tarafında kalacak kısmında yapılacak binaların yüksekliğinin 9 metreden fazla olmıyacağına belediyece karar verilmişti.

Son tetkikler üzerine bu yükseklik fazla görülmüş ve bu sahada yedi buçuk metreden yüksek olmamasına karar verilmiştir.

Barlar için yeni kış saati yok

Gazino, bar ve meyhane gibi yerlerde her zaman yaz ve kış için ayrı ayrı kapanma saatleri tesbit edilirdi. Buraların kapanma saatlerini hazırlıyan komisyon kış saatlerinin tesbiti için toplanmış ve görüşmüştür.

Yapılan görüşme neticesinde şimdilik mevcut bar ve saire gibi yerler için yeniden kış saati tesbitine lüzum görülmemiştir. Bu gibi yerler kışın da yaz saatlerinde kapatılacaklardır.

Bisiklet sahipleri ehliyetname alacak

İstanbulda halen 6200 kadar bisiklet mevcuttur. Bu bisikletlerden ancak 3200 kadarının emniyet müdürlüğü altıncı şubesinde kaydı vardır. Geri kalan 3000 bisiklet numarasız ve kayıtsız olarak kullanılmaktadır.

Vekâletin emri üzerine şehir meclisinin hazırlamakta olduğu talimatname yakında tasdik olunacak ve seyrüsefer derhal işe başlıyacaktır. Tayin edilecek müddet zarfında müracaat edip te ehliyetname almıyan bisiklet sahipleri bisikletle dolaştıkları görüldüğü zaman cezalandırılacaklardır.

Günün Gölgesi

Fransadaki buhran

Fransada aylardanberi için için kaynayan buhran nihayet evvelki gün gene patlak verdi. Ve sabık Reisicumhur M. Doumergue'in riyasetindeki kabine istifa etmeğe mecbur kaldı. Zaten bu beklenilen bir hâdise idi. Bizzat M. Doumergue bile istediği salâhiyetlerin kolay kolay kendisine verilmiyeceğini biliyordu.

Başvekil ne istiyordu? 1875 kanunu esasisinde tadilât yapmak ve Meclisin feshi salâhiyetini almak. Fransada esaslı ıslahat için böyle kuvvetli bir salâhiyete mühtaç. Fakat bunu elde etmek pek kolay değildi.

Vakıa M. Doumergue bütün Fransa tarafından çok sevilen bir şahsiyetti. Hattâ Stavisky rezaletinden sonra hiç bir kabine rejimi iktidarın ateşine dayanamadığı zamanlar, bütün Fransa müttefiqinden sbık Reisicumhuru işbaşına çağırmış ve memleketi onun namusuna, onun dirayetine, ve idaresine tevdi etmişti. M. Doumergue derhal bir mütareke kabinesi yaptı, yaşlı başlı, gün görmüş, memleketin itimadını kazanmış insanları vazifeye davet etti ve onlara kabinesinde yer verdi.

O zaman M. Doumergue'i muahaze edenler kusur olarak yalnız bunu bulmuşlardı. Ve hattâ kendisine diyorlardı ki:

— Niçin bütün kabineyi bu kadar yaşlı adamlardan yaptınız?

Başvekilin cevabı şu oldu:

— Daha yaşlılarını bulamadım da ondan...

İşte bu yaşlı başlı kabine devam edip gidiyordu. Fakat ötesinde berisinde bazı aksamalar vardı. Bilhassa Stavisky hâdisesi, Prince'in katili, 6 Şubat vakayii tahkikatı ilerledikçe veya daha doğru bir tabirle bu tahkikat yerli yerinde durdukça Adliye nazırı M. Chéron ve dolayısile M. Doumergue'e karşı tarizler fazlalaşıyordu. Nihayet M. Barthou'nun yerine bir halef arandığı sıralarda Mareşal Pétain'in tasviyesile Chéron'un yerine de bir Adliye Nazırı bulundu.

Fakat iş bununla bitmiyordu. Çünkü M. Doumergue kuvvetli bir hükûmet taraftarı idi. Kendisinin ne vaziyet dahilinde iktidar mevkiine geldiğini bilenler ona bu hakkı çok görmüyorlardı. Fakat Mecliste kuvvetli bir partiye malik olan [illegible] ıslahat arasında bunassa Meclisin feshi hakkını beğenmiyorlardı. Bu meseleyi müzakere etmek üzere Nantes'da toplandılar. Ve dediler ki:

— Yapılacak ıslahatın hepsi güzel, hepsi âlâ. Kabul ediyoruz. Ve hattâ âyana danışmadan Meclisin feshini de M. Doumergue'e emniyet edebiliriz. Fakat M. Doumergue Fransaya baki değildir. Illebet mevkii iktidarda kalamaz. Onun yerine geçen kimsenin ise M. Doumergue gibi hareket edebileceği temin olunamaz. Onun için bu salâhiyeti veremeyiz...

İşte bunun üzerinedir ki M. Doumergue dayanamadı ve istifasını verdi. Şimdi sabık nazırlardan M. Flandin yeni kabineyi tesis ediyor. Bu kabine de millî bir birlik kabinesidir. Fakat gene devam edeceği şüphelidir. Nihayet M. Doumergue kadar olmasın.

Fakat bunun sonu ne olacak? Kabahat kimin? Kabinelerin mi? Fransız milletinin mi?... Hayır... Hiç birisinin kabahati yok. Kabahat, meşhur dolandırıcı Staviskynin Bayonne'da banknotlarla bulandırdığı muhittedir. Fransız milleti onun tesirlerini hâlâ hissediyor. Ve hâlâ o rezaletin akislerini duyuyor.

Bir delinin yaptığı işi kırk akıllı temizleyemediği gibi, bir Stavisky'nin belâsını kırk milyon Fransız çekiyor.

Mümtaz FAIK

Hava raporu

Sıfır derecei hararete ve deniz seviyesine indirilmiş barometre bu sabah saat 7 de 761,3, 14 de 760,8, azamî 17,4, asgarî 11,2. Rüzgâr cenup cenubu garbiden esmiştir. Azamî sürati saniyede 2 metreye kadar çıkmıştır.

Fikirler ve insanlar

"Yarasa,, [*]

Hayır, bunca yıllık huyumu değiştirip de çalgıdan, operetten bahsedecek değilim. Şehir tiyatrosunda oynanan Yaraşa'yı beğenen de var, beğenmiyen de; ben gidip görmedim, bunun için beğenenlerin haklı olduğunu sanmaktan daha çok hoşlanırım.

Ben Ibrahim Hoyi Beyin Yaraşa'sından bahsedeceğim. İbrahim Hoyi Bey bu küçük hikâye kitabının adını Yarasa koymakla iyi etmemiş; çünkü Çek muharriri Neruda'dan aldığı hikâye, o kitaptaki yedi parçanın ne birincisi, ne en uzunu, ne de en iyisidir. Bundan başka Şehir tiyatrosu Straus'ın meşhur operetini oynarken basılan kitabın Yarasa adını taşıması, ne bileyim! insanı biraz rahatsız ediyor. Elbette, Yarasa adı ne Straus'ın, nede kimsenin malıdır, fakat zaman fena seçilmiş.

Ibrahim Hoyi Beyi severim, edebiyata istekle hizmet eden bir adamdır. Gazetelerde, mecmualarda bize garp, bilhassa anglo-sakson milletler muharrirlerini tanıtmağa çalışır. Bizde Ingiliz, Amerikan romancılarını, hikâyecilerini onun kadar tanıyan ve tanıtmak istiyen azdır. Garp edebiyatı denince hatırımıza yalnız Fransız muharrirlerinin gelmesi düşünce sınırlarımıza daraltıveriyor. Ibrahim Hoyi Bey buna karşı koyanların yalnız sözle kalmayip işe de geçenlerindendir. Yalnız bu bile onun sevilmesine yetmez mi?

Ancak Ibrahim Hoyi Beyin seçtiği yazıcılar, öteden beri Fransızlar arasından tanıdıklarımızı hiç de unutturamıyor. Niçin hemen söylemiyelim? Yarasa'daki yedi hikâyenin hiç olmazsa dördü, ilk yazıldıkları dilden başka dillere çevrilmelerini doğru gösterecek bir değerde değil. Hermann Sudermann'ın " Sene başında arifesinde bir itiraf,, ı, lüzumsuz yazıya örnek diye alınabilir. Bir erkek bir kadını sevmiş; kadın da onu sevmiş, fakat yalnız bir arada felsefeden bahsetmekle kalmışlar. Adamcağız sevgisini "Fikrin ebediliği,, adında bir felsefe kitabı yazarak avutmuş. Kadın öldükten bilmem kaç sene sonra kocası bir gece filosofa: "Karım bana ilk ve yegâne aşkının sen olduğunu söylemişti,, diyor. Zaten o da, karısı tarafından sevilmemenin acısını başka kadınlar arkasından koşmakla unutmağa çalışmış!... Hiç de kendileri ile uğramıya değmiyecek adamların başından geçmiş saçma sapan bir iş. Neruda'nın Yarasa'sı ile Macar Karoly Kisfaludi'nin "Görünmiyen yara,, sı okuyanlarla alay etmek için yazılmışa benziyor. Adamın biri kurtulmıyacak hastaları bulur, resimlerini yapar ve öldükleri gün — sıcağı sıcağına — evdekilere götürüp satarmış, bunun için de ona "Yarasa,, demişler. (Bu hikâye Istanbul'da geçiyor; belki Ibrahim Hoyi Beyin kitabına onun adını takması bunun içindir). Macarın hikâyesi ise Lady Macbeth'in meşhur kanlı, temizlenmez eller sayıklamasının uzatılmış, tatsızlaştırılmış, oldukça gülünçleştirilmiş bir şekli. Frenc Molnar'ın "Gümüş Kabza,, hikâyesine gelince bu, bayağı bir Anatole France taklidi; aklı sıra felsefi hikâye. Dişimi sıkıp sonuna kadar okudum ama ne çektiğimi ben bilirim, Kont Kızıl Kemik Skarlet'in kadınları nasıl tuzağa düşürdüğünü anlatmağa gücüm kalmadı.

Oteki üç hikâyeye gelince, bunların biri, Edgar Poe'nun "Haykıran kalp,, i (1) hikâye tarzının en güzel örneklerindendir. Bunu evvelce bilmiyorsanız Ibrahim Hoyi Beyin tercümesinden okuyun. Belki Ibrahim Hoyi Beyin tercümesine lâzımgeldiği kadar bir ateşli hezeyan, üslübu veremediği dört taraftan sıkıştırılmış bir adamın çarpıntılı dilini taklit edemediği söylenebilir. Bu doğrudur; fakat hikâyenin güzellikleri yine anlaşılıyor.

Gorki'nin "Bir sonbahar gecesi,, , muharririn elbette en iyi yazılarından değil, fakat o dört hikâye gibi tatsız bir şaka da değil.

Ibrahim Hoyi Beyin Bresilia'lı muharrir J. M. Machado de Assis'ten aldığı "Uşağın itirafları,, hikâyesi hoşuma gitti. Bu acemice yazılmış, fakat iyi soydan bir hikâye. Muharrir bunda, efendisini öldüren bir adamın ilkin korku ve vicdan azabı duymasını, sonra cezasız kalacağını anlayınca yavaş yavaş içindeki ateşin de söndüğünü, hattâ efendisinden kalan parayı yemekte keyif duyduğunu anlatmak istemiş. Fakat daha ziyade cürümden evelki vaziyeti anlatmağa yer ayırdığı için asıl mevzu silikleşmiş işte bu hikâyeye acemilik gösteren bir hâl veriyor. Uşak öldürdüğü efendisi için kilise de dua okutturuyor ; Almanca hikâyeyi Türkçeye çevirirken bayram yerine yortu diyen Ibrahim Hoyi Bey bu Bresilia hikâyesinde ise "Kilisede miralaym ruhuna mevlût okuttum ,, demekten çekinmiyor. Bunu okuyunca insana gülme geliyor.

Ibrahim Hoyi Bey: "Dedi kadın... Dedi Miralay... v. s.,, gibi fiili failden önce getiren cümle şek'ini biraz fazla kullanıyor. Bir iki defa ne ise ama çoğu tatsız geliyor.

Yarasa'yı dikkatle okudum ve Ibrahim Hoyi Beyi gerçekten sevdiğim için kitabı hakkında düşündüğümü açıkça söyledim. Sudermann, Molnar gibi adamların yazılarını, onun emeğine değmez. Ondan değerli yazıları dilimize çevirmesini bekleriz. Edgar Poe'yu, Hardy'yi, Conrad'i, Elisabeth devri tiyatro şairlerini bize tanıtsın ve bilhassa böyle birer hikâye almakla bizi bir muharriri, hattâ bir millet edebiyatını tanıtabileceğimi sanmaktan vazgeçsin.

Nurullah ATA

(*) Vakıt kütüphanesi, 30 kuruş.

(1) Bu hikâyenin fransızca adı — Ingilizcesinin tam karşılıdır sanırım — " Le coeur révélateur,, dür. Türkçede "Eleveren kalp, yürek,, , «Haykıran» dan iyi olurdu sanırım.

KULAK MISAFIRI

Makam...

Bir ahbabım anlatt:

— Yaşları elliden yukarı saz ve söz ehli kimselerdi. Bir araya toplanmış, haksız yere alaturka adını verdiğimiz Osmanlı saray ve tekke musikisinden bahsediyorlardı. Sözün kısası, eski tarz musiki üstatlarının meclisinde idim. Içlerinden biri söze başladı:

— Vallahi, ne yalan söyleyim, içlerinde çok güzel makamlar vardı. O Acem aşiranlar, o Kürdî hicazkârlar, o şatıarabanlar, o mahurlar, o ratslar, nehaventler, neydi efendim... Ya o Hüseyni'deki incelik... İnsanı, sarar mı, sarardı!...

Bir başkası söze karıştı:

— Almış ele tamburu... Bir şehnaz saz semaisine başlamış.Sen gel de dinleme!..

"Suzinâk,, ta sanki az mı güzeldi...

— Aman yegâh faslını unutmayın... Benim en sevdiğim makamlardan biri budur!

Sözlerine karıştım:

— Iyi ama, üstatlar... Bu saydığınız makamlar içinde bir tane türkçe yok... şatıaraban, mahur, rast, ferahnâk, suzinâk, hüzam, nihavent, şehnaz, yegâh, dügâh, segh... Bunların kimi arapça, kimi farsça... Böyle melez musikiye alaturka demeğe nasıl diliniz varıyordu?

Ses çıkarmadılar ama, içerlediklerı belli idi.

Biraz sonra, gramofonu getirip ağır bir gazel çalmağa başladılar.

Birisi, beni mahçup etmek için sordu:

— Bu hangi makamdan, bil bakayım?

Omuzlarımı silktim:

— Bilmem!..

O zaman hep birden yükletti ler:

— Makamatını bilmediğin bir musikiye nasıl dil uzatırsın? Biz, bu makamların üzerinde senelerce gezinmiş adamlarız...

Artık dayanamadım:

— Senelerce gezineceğinize bir makam bulup otursanız olmaz mı idi?

Kulak MISAFIRI

Öz dilimizle

Hüseyin Rahmi...

"Utanmaz Adam..." Hüseyin Rahminin en son çıkan romanı... Ibrahim Hilmi Beyin bastığı ve yaydığı bu 500 sayfalık bitiğ (1) beni düşündürdü:

— Işte bir yazıcı ki (2) dedim, belki kırk beş yıldan beri, yazıyor.

Yazdıkları üst üste yığılsa, boyunu çoktan aşardı.

Okuyucuları, kendisine o kadar yetiyor ki kimseden bir nesne beklediği yok.

Heybeliadadaki yuvasına çekilmiş, karıncaları imrendirecek bir çalışkanlıkla, durmadan yazı yetiştiriyor.

Ve işin en güzeli, yazdıklarının bugün dahi okuyucusu var.

Yarattığı (type) ler, öyle (type) ler ki, aradan yıllar geçmiş iken gene içimizde yaşıyorlar. Şipsevdi'deki Meftun, Mürebbiyedeki Dehri Efendi; Muadelei Sevdadaki Çerkes dadı, kolay kolay eskiyecek insanlar değildir.

Çünkü, bizim kendimizden, alınmışlardır.

Kamu (3) yu söyletip, onların sözlerini, gene Kamu'muza sevdire sevdire, dinletmenin yolunu bulan "çeşidi kendinde toplanmış,, (4) bu seçkin yazıcı, (edebiyatı cedide) ciler gibi, aykırı yoldan gitmedi. Istanbulda el dokunulmamış öyle bucaklar buldu, kimsenin görmek istemediği öyle yerlere sokuldu ve bizim kendi gözgü (5) müzde bizi öyle iyi gördü ve bize öyle iyi gösterdi ki Hüseyin Rahmiyi okurken, hiç yanılmadan:

— Işte yerli bir yazıcı!.. diyebiliriz.

Edebiyatı cedideciler ise, bizde yaşamıyan (type) lere boş yere can vermeğe çalışmışlardı. Onların içinde de yerli roman yazmağa üzenmiş olanlar vardı.

Fakat, bu yerli romanların dili o kadar çetrefildi ki sözlük (6) ün yardımı olmadan birçok yerleri anlaşılmazdı. Hüseyin Rahmiyi, arasıra, (filosofi) (kriz) lerine düştüğü için hırpalayanlar olmuştur. Fakat, çok okumuş bir adam için, karıştırdığı bitiğ'lerden üç beş kırıntıyı, yazıları arasına serpiştirmek büyük bir suç sayılmamalıdır.

Bir yazıcı ki kendi yağile kendi kavrularak yazgacını, kırk beş senedir, kamu yığınları içinde dolaştırıyor, o yazıcı, bütün yazıcılarımız için örnek olmalıdır.

Hüseyin Rahmiye, kamu'nun verdiği saygı ve sevgi ile dolu karşılık, bütün yazı yazanların ülkü (7) südür.

M. SALAHADDIN

(1) Bitig - kitap, (2) Yazıcı - Muharrir, (3) Kamu - Halk (4) Çeşidi kendinde toplanmış - Nevi şahsma münhasır (5) Gözgü - Ayna (6) Sözlük - Lûgat, (7) Ülkü - ideal.

Dr. IHSAN SAMI
Gonokok Aşısı
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı çok tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.

Öz Türkçe ile Bilmecemiz

Bilmecemizi doğru halledenler arasında çekilen kurada birinciliği: Aksaray caddesi Lâleli türbesi karşısında 5 numaralı apartman ikinci kat ta Münira Zaim Hanım, ikinciliği: Yeşilköy Sami Bey kazanmışlardır. Idarehanemize teşrif ederek hediyelerini almaları kendilerinden rica olunur.

Yeni bilmecemiz

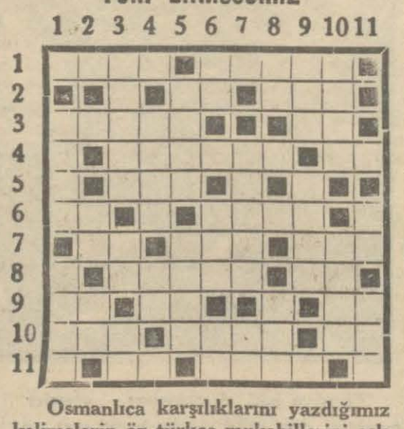

Osmanlıca karşılıklarını yazdığımız kelimelerin öz türkçe mukabillerini şeklimizin boş hanelerine yerleştirerek "Millîyet: bilmece memurluğuna,, gönderiniz. Doğru halledenler arasnda kur'a çekeceğiz ve kazananlara hediyeler vereceğiz.

Müddet: Pazartesi günü akşamına kadardır.

Soldan sağa

1 — Millet (4). Felek (4).
2 — Beygir (2). Birader, hemşire (3).
3 — Memul etmek (5). Genişlik(2)
4 — Merhamet etmek (6) Agyar, dest (2).
5 — Arzu, can, ruh, (3)
6 — Istifham (2), Zahmet (4).
7 — Istifham edatı (2), Nezaket (3). iptida (3).
8 — Bir meyva (5). Istifham (2).
9 — Belde, vilâyet (2), Nota (2). rabıt edatı (2).
10 — Lisan (3), Sert (4). Yama (2).
11 — Esp (2), Aferin , varol (4).

Yukardan aşağı

1 — Kısa değil (4), tohumdan sonra (4).
2 — Emmekten emir (2), isimleri sıfat yapan bir edat (2).
3 — Cennet, tayaran etmek (5). dahil (2). cephe , kırmızı (2).
4 — Alem, dünya (4), duman lekesi (2).
5 — Hücum (4). Ayıp, melik, kemiğin içindeki (4).
6 — Lâhim (2). kabile (3). kamer (2).
7 — Cereyan etmek (5). uzak nidası (2).
8 — Nota (2). hariç (3).
9 — Hasna, çok güzel (3), mezru (4).
10 — Cedde, büyük valide (4), kir (4).
11 — Tîr (2). bir adet (3).

Doktor
HORHORUNI
Bilcümle zabitan ve talebeler meccanen muayene ve yarım ücretle tedavi edilir. Eminönü Valide kıraathanesi yanında. Telefon: 24131.

HIKÂYE

Karı koca yalanları

Cemil Nadir karısı Müjgâna sordu:

— Eh, bu akşam sen Işık sinemasına gitmiyecek misin?

Müjgân tereddütsüz cevap verdi:

— Elbette gideceğim, gideceğim ama sen ne yapacaksın?

— Oh, ben mi? Benim vallahi o kadar çok işlerim var ki...

Cemil Nadir iki kolile havada geniş bir kavis yaparak işlerinin azametini bu suretle de ifade etti.

— Peki, hiç dışarıya çıkmıyacak mısın?

— Ne mümkün, evde oturup evvelâ şu faturaların arkasını almak istiyorum.

— Cemil, o kadar da işe düşp bunalma! Çık biraz hava al... Insan azıcık ta kendi sıhhatini düşünür ayol...

Cemil Nadir derin derin içini çekti. Sonra başını salladı:

— Sahi hakkın var karıcığım, dedi, belki şöyle taksime kadar uzanırım. Fakat sen geç kalıyorsun, sinema nerdeyse başlayacak.

Müjgân aynanın karşısına geçti. Pudra kutusundan çıkardığı küçük pomponla acele acele yüzünü üstadane biçimine getirdi, rujunu düzeltti. Şapkasını iliştirdi:

— Vallahi, sesnsiz sinemaya gitmek te pek tuhaf oluyor, dedi.

— Amma da söylüyorsun Müjgân... Küçücük kız değilsin ya, koca kadınsın...

— Ben yokken hep beni düşüneceğini vadet...

— Şekerim, benim senden başka kimim var ki kimi düşüneyim?

Müjgân bu vadi de aldıktan sonra, kocasını elile selâmlıyarak bir serçe hafifliği ile merdivenlerden uçtu, gitti.

Uç dakika sonra Cemil Nadir de pardesüsünü ve şapkasını giymiş, evden çıkmıştı. Fakat bu çıkışı öyle taksimde hava almak için falan değildi. Doğru Melihaya gidiyordu. Bu Meliha bir gün evvel uslu oturacağını vadedip apartmanın da randevu aldığı bir kadındı.

Şimdi bir çok kadınların da garsoniyeleri var. Iktisadî buhranın kemirdiği meteliksiz âşıklara bir dam altı, tık bir oda, bir sofra vesaire lâzım...

Cemil Nadir bu randevudan hem memnundu, hem endişeliydi. Memnundu, çünkü Meliha kalın dudakları ve zayıf vucudu ile çok hoşuna gidiyordu. Endişeliydi, çünkü evleneliden beri ilk defa karısına ihanet ediyordu. Hattâ kaç defa barlara, şuraya buraya gittiği zaman, arkadaşlarının iğvasına rağmen karısına sadık kalmıştı. Fakat bu defa, işte ayakları günaha doğru yürüyordu, içinden:

— Adam sen de! diye düşündü. Karımı aldatmak, onu sevmemek demek değildir. Insan nasıl lokantada yemek yedikten sonra aşçı hakkında hükmünü verirse, bu da öyledir. Bugün yaptığım iş Müjgânın aleyhine sayılmaz. Çünkü biliyorum ki pişman olacağım ve o zaman Müjgânı daha oçk seveceğim.

Melihanın apartmanına varmıştı. Kapının önünde durdu. Bir müddet düşündü. Tekrar içinden:

— Aadam sen de! dedi ve zile bastı.

Cemil Nadir bir dakika sonra pişman olacağı tık havalı, bol çiçekli, kokulu bir salona girmişti. Sözüne sadık Meliha da yapayalnız kendisini bekliyordu.

. . . . . .

Akşam hava kararmağa başlamıştı. Gece, siyah bir çadır bezi gibi şehrin üzerine gerilince, Cemil Nadir hemen giyindi, Melihanın apartmanından çıktı.

Hakikaten pişman olmuştu:

— Eğer bu kadın bir daha benim yüzümü görürse iki olsun, diye düşünüyordu, zayıf dedikse, bir çuval kemik demedik ya... Sonra nedir o, boyuna Müjgândan bahseder, durur.

Caddeden gelirken, birdenbire ışıklar ve tramvaylar durdu. Uzaktan faiye otomobilinin durmadan çalan panası duyuldu. Yangın var. Acaba de?

Cemil Nadir geçenlerden birine:

— Acaba nerde efendim?

— Vallahi iyi bilmiyorum beye ama, galiba ışık sineması yanıyor.

Işık sineması mı? Cemil Nadirin den beyni attı. Sağdan, soldan, po tahkikatını genişletti. Evet, Işık sı sında filmden evvel bir yangın bı gıcı olmuş, fakat itfaiye gelmeden dürülmüş. Filmi tatil etmişler.

Cemil Nadir geniş bir nefes aldı. karısının da çoktan eve dönmüş o ğını hesapladı. Şimdi bu kadar geç nı ona nasıl izah edecekti? Yalan u masını da unutmuştu, maamafih:

— Yangına koştum. O yüzden tim, derim, diye bir şey düşündü.

Eve geldiği zaman, Müjgân dah nemadan dönmemişti. On dakika o da geldi. Şapkasını attıktan "Cemilciğim,,le karışık edalarla ko nın alnını tuttu:

— Vallahi, bugün de çok çalıştı di, bak, alnın ateş gibi yanıyor.

Cemil hiç sesini çıkarmıyordu. lıkta bir sır seziyor ve şeametin ko liğinden gelmesini bekliyordu.

Müjgân aynanın önünde saçlarını zeltirken:

— Iyi ettin de sinemaya gelmedi mil! dedi.

— Ya!! neden?

— Film pek kötü idi.

— Yok canım...

— O kadar kötü ki, şimdi bana desen anlatamam.

— Allah, Allah, bu kadar kötü b

— O kadar kötü... Sonra bu sin ya gidenler yok mu? Vallahi hiç filmin iyisini kötüsünü anlıyorlarsa buradayım.

Cemil Nadir, acaip bir soğuk ka la karısının halini tetkik ediyordu. yaman yalan söyleyişti. Cümlelerin ğil, bir tek kelimesinde bile tere yoktu. Bakışlarında samimiliğin ta kendisi okunuyordu. Halinde hiç bir ri tabiilik yoktu.

Cemil Nadir karısına o kadar u zun ve dikkatle baktı ki, Müjgân g dı:

— Neyin var Cemil?

— Sen galiba ışık sinemasının y saat evvel yandığını bilmiyorsun.

Müjgân sapsarı kesildi ve bacak titriyerek bir koltuğa oturdu.

— Nerden geliyorsun?

Müjgân hınçkırıklarla ağlamağa dı.

Cemil Nadir, ancak yarım saat ra, gözyaşları ve sinir buhranı ke ce hakikati öğrenebildi. Müjgân bi danberi dört yüz gram şışmanlamış casının şışmanlardan hoşlanmadığı diği için, ondan gizli doktora gi Banyoya girmiş.

Cemil Nadir biran kendi hazırl yalanı düşündü. Karı kocanın hiç etmeden pekâlâ biribirlerine yalanla durarak geçinip gidebileceklerini a dı:

— Iyi ki, diye düşündü, doktora miş, ya o da mesela Melih bey adı birinin apartmanına gitseydi...

Sı

İttihadı Millî
Türk Sigorta Şirketi
Harik ve hayat üzerine sigorta muameleleri icra eyleriz.
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir
Merkezi idaresi : Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Telefon : 4.4887 8043

RADYO

Bugünkü program

ISTANBUL :

18 Fransızca ders. 18,30 (Yeni yanmız hakkında mücmel bir fikir) su Cemil B. Spiker sıfatile şirket mına. 19 Plâk ile orkesra. 19,40 haberleri. 20 Eşref Şefik Bey tar dan Spor müsahabesi. 20,30 Macar sikisi, (Madam Malli ve Mösyö B nin iştirakile). 21,15 Ajans habe ve borsa bültenleri. 21,30 Radyo o Tango orkestraları.

545 Khz. BUDAPEŞTE 550 m.:
18 Müsahabe, 18,35 Hurma bahçesinde kil, 19,15 Müsahabe, 19,45 Plâk, 20,4 journeys end isimli radyo tiyatrosu, hab 22,35 Friedl'in idaresinde opera orkestra

823 Khz. BUKREŞ 364 m.:
13-15 Gündüz plâk neşriyatı, 18 Hab 19,15 Orkestranın devamı, 20 Univ 20,20 Yeni plâklar, 20,45 Konferans, 21 Leharın Çareviç operet temsili, haberler

223 Khz. VARŞOVA 1345 m.:
son iki kısmı. 1,30: Dans musikisi.

Millî tefrika: 9

Katran Kazanı

Müellifi: Nazmi Şehap

dipte... Nazmi, sol elinin ince, uzun parmaklarını, gür kara saçlarına daldırarak, alnından sarkan kulaklarının üstünden taşan dağınık telleri kâh düzeltip, kâh büsbütün dağıtarak dolu dizgin kalem oynatıyor, bir şeyler karalıyordu.

Her halde, bu tebeşir tozu ile dolu havayı yutarak ciğerlerini beton armeleştiren, gerinerek, eğilerek, uzanarak emektar redingotunun en son tahammüllerine çetin bir imtihan geçirten hocasının söylediği, gösterdiği ve yazdığı şeylerle zerre kadar alâkadar değildi. Bazan gözlerini odanın bir köşesine daldırıyor, beyni ile göz bebekleri arasına kat kat perde çeken hülyalı ve bir şey göstermeyen bakışlarile tavanı, yeri ve duvarları süzüyor, kurşun kalemi ile tepesini ve ensesini kaşıyor, kâh asabî bir saldırışla eline geçen bir sac tutamını bukle yapar gibi şehadet parmağına sarıyor, sonra gene birden, elektriklenmiş gibi ,aradığı yayı bulmuş ve üstüne basmış gibi canlanıyor bir yıldırım süratile çizgili bir defterin bir sayıfasını, iki sayıfasını, üç sayıfasını dolduruyordu.

Mualim ilmine mağrur, eserine hayrandı. Gözlerini bir türlü tahtadan ayıramıyordu. Neden sonra elindeki tebeşir parçasını kürsünün üstüne bıraktı. Kalın bir püskülün ağırlığı ile beli bükülen hasırsız fesini arkadan avuçlayarak sol kaşının üstüne eğdi. Galiba bu vaziyette duran bir fesin suratını talebesine gösterebilecek derecede kendisine yaraştığını zannediyordu ki, yüzünde bir kendini beğenmişlik belirir gibi oldu. Gözlüğünü düzelterek yavaş yavaş döndü.

Halbuki bu hali bir hayli gülünçtü. Elile fesinin ve elbisesinin ne tarafına dokunmuşsa orada avucunun ve beş parmağının izi kalmıştı. Çalışırken tahtaya abandığı için redingotunun alt düvmesinden eteğinin ucuna kadar üç parmak eninde bir kısmı bembeyaz kesilmişti. Hele fesinin tam önünde parmakları havada bir el izi vardı ki bir sorgucu andırıyordu. Bu hali ile muallim efendi Tunus Beyinin büyük üniformasını aşırıp sırtına geçirmiş bir Mithat Paşa devri valisine benzemişti.

Üzerine kır düşmüş top sakalının iki yanını kabartan pala biyıklarını elinin tersile sıvazladı. Burnunun ucunu ovalıyarak, kaşıyarak:

— Bu muadele cebrin bir hârikasıdır... - diye homurdandı - Herhangi bir meselede sarih bir netice elde etmek istediğiniz zaman bu pratik ve kestirme yoldan yürümenizi tavsiye ederim. Nasıl esası kavrayabildiniz mi?

— Evet hocam...

— Kopye ediyorsunuz değil mi?

— Evet hocam...

— Oradan görebiliyor musunuz? Isterseniz şu ön sıralardan birine geliniz...

— Teşekkür ederim efendim. Buradan görebiliyorum.

Hoca, son derece yumuşak bir sesle ve içi çok iyi bir adam olduğunu hissettiren bir tatlılıkla, bir şefkatle konuşuyordu. Fakat Nazminin sesinde edepsiz bir taşkınlıkta bulunmamak için en son frenlerini kullanan bir yaramaz çocuk sertliği vardı. Hocasına nazik insanlarm kullandıkları kelimelerle cevap veriyor, fakat bu cevaplar burundan gelen homurtuya benzeyen öyle garip bir sesle çıkıyordu ki, biraz dikkatli bir kulak, onun âdeta:

"— Ey herif... Kıs sesini... Anladık işte...,, demek istediğini kolaylıkla sezebilirdi.

Ama hoca bu inceliğin farkına varamıyordu. Onun aklı, fikri şimdi burnuna gitmişti. Genzine dolan tebeşir tozları bu burunun içini kaşındırıyor, hazret genzinde tatlı bir gıcıklanış hissediyordu. Şöyle rahat rahat, ağız tadile bir aksırsa;

— Oooh! - diyecekti ama, talebesinin karşısında aksırıp gülünç olmaktan çekiniyordu. Fakat bu aksırış mukadderdi. Bütün o burun ovalayışı, kendini tutmağa çabalayışı hep boşa gitti. Genzindeki tebeşir tozları, kapsülü delinmiş, ateş almış bir barut hartucu gibi birden bire infilâk etti. Burnun içinde ne varsa önüne katarak dehşetli bir fırlatışla iki delikten boşalttı, attı:

— Haaap... Şuuuu!

O anda hocanın muazzam göbeği Şam rakkaselerine parmak ısırtacak bir hoplayış ve çalkanışla burnuna vurmuş ve bu vuruşun tesirile gözlük havada perendeler atarak rahlelerin arasına düşmüştü.

Artık olan olmuştu. Yüzü kıpkırmızı kesilen ve gözleri yaşaran hoca, bir enfiye tiryakisi hazzı duyarak derin bir;

— Oooh! çekti.

Sonra, dudaklarını yalayarak, sakalını sıvazlıyarak, burnuna dayadığı kocaman bir mendile gerine gerine sümkürdü.

Bu harikulâde manzaranın biricik seyircisi olan talebe, çapkın çapkın gülümsemişti. Büyük bir tembellikle yerinden kalktı. Lâkayt bir hareketle gözlüğü aldı,hocasına uzattı. Muallim kendisini mazur göstermiş olmak için:

— Efendim... Sınıf küçük bir oda... Her derste böyle aksıracağım geliyor. Kendimi güç tutuyorum-diye söylendi.Bu kadar toz yutarsa hangi insan aksırmaz?

— Haklısınız efendim. Müsaade ederseniz şu pencereyi açayım da oda biraz havalansın...

— Hayhay..

Bu sırada talebenin keskin karşıki apartımanın penceresi bir şeyler seçer gibi olmuştu. bir hareketle oda kapsının tokmanı çevirdi:

— Hem hocam, dedi, siz bi koridora çıksanız, iyi eder Şimdi pencereyi de açacağım yan sizi rahatsız eder.

Muallim itiraz etmedi, hattâ tekliften memnun kaldığını gösrir bir çabuklukla odadan Bu sırada talebe de yavaş ya pencereye yaklaşıyordu.

Karşıki apartımanı mektep dar bir sokak ayırıyordu. Beynun göbeğinde olduğu ve dört rış ötede ana cadde ile birleş halde bu sokak, Erenköy sayfi lerinin bahçeleri arasında g tozlu yollar kadar sessiz ve ıss Yalnız bu beş katlı apartmanın tında, küçücük bir dükkânda ş şan ve kuyumculara kadife k elmas mahfazaları yapan bir a arasıra tahta rendeliyor ve kule gürültü olarak ancak bu rende çıkan talaşların hışırtısı geliyor

Talebenin gözüne çarpan şey partımanın üçüncü katında idi pencerenin önünde adımın ilk h kocaman bir R. ile başlayan bi

— Bitmedi

Iktisat Vekilimizin tetkik seyahati: 8

Bakır ve bakır hattı Keban daki altın araştırması

Bakır madeni civarındaki vilâyetlerimiz, şimendiferi kendilerine ulaştıran Büyük Baş Vekile saygı ve minnet duygularını arzetmek için yeni hatların açılmasını bekleyorlar

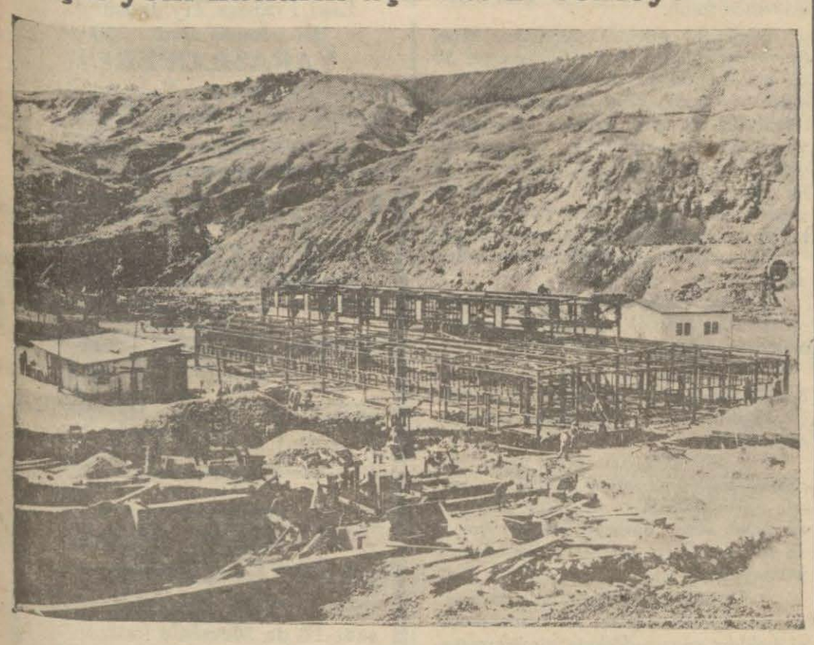

Hali inşadaki yeni tesisattan bir manzara

Mersinden Elâzize 24 saatte gittik. Tirenimiz muhtelit bir trendi. Fakat ne olursa olsun, bu sürat, şimendifer hattının Elâzize vardığı yakın zamanlara kadar orası için işitilmemiş bir dev süratidir.

Yolda, eskiden Istanbuldan Diyarbekire kaç günde gidildiğini anlattılar. Şimdi, değil böyle bir yolculuğa, hikâyesine bile tahammül edemiyoruz! Erganide söylediler: Bakır madeni işletildiği sırada bir deve, Mersine, senede ancak bir ton bakır taşıyabiliyormuş! Bugün şimendiferin bakır dağlarını taşıması için iki mevsimlik zaman kalmıştır.

Ray, Anadoluya kanat verdi, deriz. Bu söz şark için şöyle söylenebilir: Ray, anavatanın şarkını bize tekrar *fethettiriyor(* Hakikaten postanın 40 günde vardığı bir vilâyet veya kaza merkezini, bu asırda anavatandan saymak abes olurdu.

Şimdi, yukarıdan ve aşağıdan iki çelik kol, bir sevgi halesi gibi, durmadan şarkı sarıyor. Erzurum - Sıvas hattını görmedik. Fakat aşağı hatta şimalden, garpten gelmiş 6500 amele çalışmaktadır. Geceleri dağlar, vadiler ve ovalar boyunca bir *Şehrayin* manzarası var. Tüneller - de üç vardiya ile yirmi dört saat çalışılıyor.

Malatya - Sıvas bağlayıcı hattı bitince Malatya, Elâziz ve Diyarbekir, Ankaraya bir kat daha yaklaşacaklardır. Çok değil, gelecek yıl sonlarında Ankara - Diyarbekir ekspres yolcuları on dört on beş saatte Diyarbekir istasyonuna çıkacaklar ve orasını ilk defa görenler, hiç şüphesiz, yadırgamıyacaklardır. Şimendiferin keskin düdüğü şarkın hürafelerle uydurma ve mübalâğalarla örülmüş esrar perdesini şimdiden param parça etmiştir. Bundan sonra, her Türk çocuğu Lemiri tanıdığı ve sevdiği kadar "şark" ı da tanıyacak ve sevecektir. Sulanmadan bire 20 - 30 veren, hattâ bazı yerlerde, Kebanın üstündeki *yazı* da ve Harran'da olduğu gibi, bire seksen, yüz veren topraklar, ancak sevilebilir.

Bütün şark vilâyetleri, şimendiferi o - ralara getiren cumhuriyet hükûmetinin büyük başvekiline taşkın sevgilerle bağlanmıştır. Halk, bu sevgi ve minnet duygularını söylemek için başvekilin yeni hat'arı açmağa gelmesini bekleşmektedir. Hiç bir hükûmet reisi böyle bir sabırsızlıkla beklenmemiştir.

Şimendifer siyaseti, Ismet Paşa için, şerefi asırlarca devam edecek bir muvaffakıyet olmuştur. Şimendifer için ilk devlet kazması vurulduğu günden bugüne kadar yaptığımız hatları, eğer dış istikrazlarla yapmağa kalksaydık kaç yılda ve hangi şartlarla yapabilirdik?

Her yıl en az 6 - 7 milyon liralık bakır taşıyacak bakır hattının yalnız 15 kilometresi arazi vaziyetinden dolayı hemen baştan başa köprü ve tünel olarak yapılıyor ve 4.5 milyon liraya çıkıyor. Hangi ecnebi imtiyaz sahibi bu parayı toprağa yatırabilirdi? Realist bir siyaset ancak, netayici her zaman, onu müdafaaya ve doğru'uğunu ispata imkân veren siyasettir. Şimendifer politikası, ispat edilmiş bir dâva olmakla beraber her geçen gün, bu dâvanın lehindeki delilleri artırmaktadır.

Elâzizden Keban gümüş madenine gittik.

Bu maden, bugün, altın istihsali imkânlarını araştırmak için ele alınmış bulunuyor. Evvelce gümüş istihsal edilmekte idi.

Madenin tarihi, Osmanlı tarihinin son bir iki asırlık aciz ve meskeneti içinde merak uyandırıcı cehalet nümuneleri ve maceralarla dolu olarak geçmiştir. Madenin müdürleri, takriben 1727 den 1833 e kadar bir asırdan fazla, değil yalnız madeni, fakat Halepten Gümüşhaneye ve Yozgada kadar olan büyük sahayı da idare ediyorlardı! Bu bir asır zarfında yı'da 4-5 bin okka gümüş istihsal ediliyormuş. Müdürlerden biri, Yusuf Ziya Paşa, bir sene Istanbula 10 bin okka gümüş gönderdiği için Vezareti uzmâ payesi ile taltif edilmiş! O zaman mülte - zimler, maden idaresinden aldıkları a - vanslarla gümüş cevherini kendi hesaplarına eritiyorlar ve idareye dirhemini 30 para ile üç kuruş arasında satıyorlarmış 1848 de, bugün enkazı görülen o - zamana göre modern bir ka'hane yapılmış. O zaman maden müdürleri, yalnız Ergani bakır madeni müdürlüğünü ve Ergani sancağı mutasarrıflığını muhafaza ediyorlarmış. Fakat bu yeni devre, maden istihsalâtını çoğaltacağı yerde azaltmış. Idare gümüşün dirhemini 32 paraya almağa başlamış. Nihayet 1877 Rus harbında avanslar daralmış, gümüş bedeli bir kat daha azaltılmış ve tediyat banknotla yapılmış ve bütün bu sebepler gümüş istihsalini hiçe indirmiş. Osmanlı hükûmetinin bu vaziyette verdiği karar şu olmuştur: Masrafı idare etmediği için madeni kapamak!

Halbuki Keban madeni, cevherinin ihtiva ettiği altın ve gümüş itibarile dünyanın en zengin sayılan madenlerinden biridir. Eski zamanın çok miktarda gümüş ve altın kaybettiren izabe usûllerile bu madenden ton başına 15 kilo 700 gram gümüş ve 9 gram altın alınıyormuş. Mütehassıslar bilhassa altın nisbeti için

Iktısat Vekilimiz Erganide maden cevherlerinin meydana çıkarılması için yapılan büyük hafriyat sahasında

"müthiş bir zenginlik" diyorlar. Eski rejim buna rağmen bu yeraltı servetini, kendisi ortadan çekilinceye kadar ihmal etmekte devam etmiştir.

Şimdi, genç cumhuriyet mühendisleri, bir ecnebi mütehassısın fennî istişarelerinden de istifade ederek orada altın istihsal etmek için kâfi bir işletme tesisine müsait miktarda cevher olup olmadığını araştırmaktadır'ar. Cevher miktarı için büyük ümitler beslenerek yapılan bu araştırmalar, kış mevsiminin mecbur edeceği fâsılalar haricinde beş altı ay devam edecek ve Kebanda altın istihsaline iktısadî bakımdan imkân olup olmadığı ancak o zaman anlaşılacaktır.

Evvelce, bu maden yüzünden halkı 4000 haneye çıkan ve şimdi ancak 200 evden ibaret bulunan Keban, ümit içinde bu *imkân* beklemektedir.

Erganide iki gece kaldık. Orada, büyük çapta bir maden işletmesi için dağların sırtı kazınarak, Dicle'den dağa su çıkarılarak muazzam bir tesisat yapılmaktadır. Bir muvakkat elektrik santralı, iki su haznesi ve beş büyük ambar bitmiştir. Bundan başka 185 metre uzunluğunda bir duman kanalı yapılmıştır. Buna toprak üstünde 40 metre yüksekliğinde bir baca ilâve edilerek izabehaneden çıkacak gazlar bu kanal ve baca yo'u ile ve yüksek hava tazyikile dağıtılacaktır. Bir tamirhane ile vagonları yukarıya çıkaracak büyük bir vagon asansörü bitmek üzeredir. Büyük bir elektrik santralı, izabehane ve dört müteharrik vinç bu senenin programına dahil işlerdir. Madene bir şimendifer şube hattı da yapılıyor. Bütün bunlardan daha mühim olarak toprak altındaki bakır cevherini meydana çıkarmak için 1.200 000 metre mikâbı toprağın kazılmasına başlanmıştır. Bu iş günde 500 amele çalıştırılarak yapılıyor. Şimdiye kadar 300 000 metre mikâbı toprak kazılmış bulunuyor. Cevherler çıkınca ilk kırma tesisatına nakledilecek, kırıldıktan sonra fırın ağızlarına atılarak eritilecektir.

Denilebilir ki bakır izabe tesisatı, şimendifer inşaatile atbaşı yürümektedir. Fakat şimendifer geldikten sonra, kok stoku yapmak için bakır istihsali bir kaç ay gecikecektir. En ihtiyat'ı hesapla 1936 yılını bakır için tam bir istihsal yılı sayabiliriz.

Erganiden yılda alınabilecek bakır, ilk iki sene için yılda 10 bin, üçüncü yıl 15 bin, dördüncü yıldan itibaren de bakırı eksik cevherlerden azamî istifade imkânı bulunabildiği takdirde yılda 24 bin ton olarak hesaplanıyor. Bununla memleket ihtiyacı karşılandıktan sonra vasatî hesapla her yıl üstüste 10.000 ton bakırın dünya pyisasına arzedilebileceği ümit ediliyor. Bu bakır, bugünkü işitilmemiş derecede düşük fiatlere göre 3,5 milyon lira tutmaktadır. Normal fiatlerle tutarı iki mislidir. Mamafih şunu da ilâve edelim ki bakır şirketi, istihsal ve dolayısile miktarını çok daha yüksek tahmin ediyor: Yılda 20 bin ton. Bunun 2500 tonu memleket içinde kullanılabileceğine göre şirket, 17.000 tonun ihracı mümkün olabileceğini hesaplıyor, demektir.

Cumhuriyet hükûmeti, cevherinin zenginliği itibarile dünyanın nâdir madenlerinden biri olan Ergani madeninin işletilmesi imkânını hazırlamakla, kömür kadar verimli büyük bir maden işletme sahası daha açıyor. Ta Asuriler zamanından beri tanınmış eski bir yeraltı serveti, bu suretle, cumhuriyet rejiminin yaratıcı iktisat politikası sayesinde yeniden gün yüzü görecektir!

M. S.

Yapılmıyan tramvay hatları

Şirket bugün 2 milyon lirayı yatıracak mı?

Şurayı devlette açılan davanın neticesine kadar bekliyeceklermiş

Tramvay şirketinin, yeni hatlar yapılması mukabilinde halktan aldığı fazla bilet ücretlerini, iade etmesi kararlaştırılmıştı. Hükûmetin bu husus - ta verdiği mühlet bugün bitmektedir.

Nafia vekâleti, şehrimizdeki komiserlik vasıtasile evvelki gün şirkete son bir tezkere göndererek, (2) milyon lira tutan bu paranın on teşrini - sani gününe kadar devlet bankasına yatırılmasını bildirmiştir. Şirketin bu vaziyet karşısında nasıl bir hattı hareket takip edeceği malûm değildir.

Söylendiğine göre, şirket müdürü Mösyö Hansens, meclisi idareyi toplayarak bu meseleyi yeniden görüşmüş ve hükûmet aleyhine şûrayi devlette açılan davanın neticelenmesine kadar paranın bankaya yatırılmaması noktai nazarı ileri sürülmüştür.

Fakat, Nafia vekâletinin son gönderdiği tebligat kat'i ve sarih olduğundan, şirketin bu parayi bugün devlet bankasına yatıracağı ümit edilmekte - dir. Son vaziyet bugün anlaşılacak - tır.

Telefon parası

Telefon şirketinin iade etmeğe mecbur olduğu paranın miktarı yüz doksan bin lira tutmuştur. Bu paranın belediyeye verilmesi için hükûmetten bir emir gönderilmesi bekleniyor.

Para abonelerin nam ve hesabına şirket tarafından yatırıldığından aboneler yerine belediyenin bu parayı bankadan çekmesi için elde bulunan teberrünamelerin bu para miktarına karşılık olup olmadığını tetkik etmek lâzım gelmektedir. Gelecek emrin bu mahzuru ortadan kaldıracağı temin ediliyor.

M. Hanses

Rıhtım şirketi de hazırlanıyor

Rıhtım şirketinin, kırk sene müddetle, her sene iki buçuk milyon frank ödenmek suretile hükûmetçe satın alınması kararlaştığı yazılmıştı. Sene başında şirketin bütün tesisatı hükûmete geçeceğinden şehrimizdeki şirketin başmüafettişi İbrahim Bey bu işler hakkında talimat almak üzere Ankaraya gitmiştir.

Şirketin tesisatını ve eşyasını tayin için sene başından evvel bir komisyon teşkil edilecektir.

Öz dille kalem tecrübeleri:

Fransanın iç işleri

(Başı 1 inci sahifede)

Ihtiyar (Doumergue) i buldular.

Paristen uzak bir köyde tek başına yaşayan (Doumergue) nice nice yıllar ulusun iç ve dış işlerinde çalışarak değerli yararlıklar göstermiş, uzun görüşlü, tez varışlı, ağır başlı bir adamdı. Ihtiyarlığının son günlerini kaygusuz geçirmekten başka yer yüzünde bir dileği kalmamıştı. Ancak ulusu kendisini iş başına çağırınca (Doumergue) bu sese kulak tıkayamazdı. Yağmurlu, fırtınalı bir şubat günü köyünden kalkarak Parise geldi. Yaşının geçkinliğine, gücünün düşkünlüğüne bakmıyarak yurt sevgisine verdiği genç ve gürbüz bir hızla ortaya atıldı, daha doğrusu kendisini ateşin içine attı.

"Yurttaşlarım, size söz veriyorum, yakında her şey yoluna girecek, bana inanınız!„ dedi. Fransızlar ona gönül birliğile inandılar, el birliğile peşi sıra yürüdüler. Ihtiyar (Doumergue) büyük küçük demeden, hatıra gönüle bakmadan suçları aradı, suçluları buldu, Staviski kepazeliğini bütün çıplaklığile ortaya çıkardı. Para düşkünlüğünün önüne geçti, ökonomik sıkıntıyı hafifletti, işsizliği azalttı. Bunun üzerine yavaş yavaş hınçlar söndü, taşkınlıklar durdu, eski düzen yerine gelir gibi oldu.

Oldu amma, büyük dert gene duruyordu. Ulusun özünü kemiren kurt daha yaşıyordu. Ihtiyar (Doumergue) Fransanın en büyük ve en birinci derdi (Parlmantarizm) denilen yıllanmış türenin kötü kuruluşunda olduğunu biliyordu. Saylavlar büsbütün başı boş kaldıkları için yüce kurultay çığırından çıkmış, partiler gemi azıya almış, herkes kendi kaygusuna düşmüştü. Haşarı bir çocuk kendi oyuncağını nasıl hırpalayıp kırarsa saylavlar da bir oyana bir buyana çevrilerek kabineyi öyle kırıp geçiriyorlardı. Bu yüzden Fransa bir yılda sekiz kabine değiştirmişti. Yüce kurultay bir zorbalar yurdu olmuştu.

Ikinci dert: Beyliğin de düzeni bozulmuştu. Küçükler büyükleri dinlemiyor, büyükler küçüklerin dileklerine kulak vermiyordu. Bütün aylıkçılar (Sendika) adlı birlikler yapmışlar, biraz sıkıyı görünce, aylıkları biraz azaltı[illegible] işleri toptan bırakırız ha!„ diye ortalığa korku salıyorlardı.

Üçüncü dert: Ulusun geliri ile gideri arasında denklik kurulamıyordu. Çünkü saylavlar gelirin ne olduğuna bakmadan kendi kendiliklerine gideri çoğaltıp duruyorlardı.

(Doumergue) baş yasayı değiştirmekten başka bu işin çıkar yolu olmadığını gördü. Saylavlar kurultayile ihtiyarlar kurultaymı (Versailles) a çağırarak orada ulusal bir kurultay kurdurmağı ve baş yasayı bu kurultayda değiştirtmeği düşündü. Arkadaşların - dan altısı kendi partilerile söz birliği etmiş oldukları için (Doumergue) ten yüz çevirdiler. Oteki bakanlar (Doumergue) in tuttuğu yol kurtuluş yolu olduğuna inanmışlardı.

(Doumergue) :

1 — Cumur başkanının dilediği gün kurultayı dağıtıp yeni seçim yaptıra - bilmesini,

2 — Aylıkçıların başı yalnız beylik kapısına bağlı olmasını,

3 — Saylavların kendiliklerinden ve hiç bir karşılık bulunmadan bütçenin giderini arttıramamalarını istiyordu. Bunu elde ettiği gün yurtta tek yönlülük temelleşecekti. Ondan sonra saylavlar işi azıtırlarsa:

"Artık eski zorbalık geçti. Bu kavgalara, bu dedikodulara son verin; yoksa topunuzu birden dağıtırım.„

Diyecek, aylıkçılar kımıldanırlarsa onlara da şöyle haykıracaktı:

"Sizi buraya sıyasa yapasınız, birlikler kurup ayak direyesiniz diye değil, ulusun işlerini göresiniz diye getirdiler. Beğenmiyorsanız haydi dışarı!„

(Doumergue) in karşısında, aşağı yukarı bütün partiler topluluklar kurarak baş bakanın dileklerini kırmağı antlaştılar. (Doumergue) Fransanın en güçlü partisi olan Radikal Sosyalistlere çok bel bağlamıştı. Bu partinin eski önderi ve kabinede arkadaşı olan (Herriot) dan büyük yardım umuyordu. Dün bu da suya düştü. Seksenlik ihtiyara gene köyünün yolu göründü. Anlaşılan, on ay evvel bir kış günü nasıl geldi ise gene bir kış günü öylece gidecek... Boynu bükük, gönlü kırık, bezgin gidecek.

Ismail MUŞTAK

Etibba muhadenet ve teavün cemiyetinin ismi

Etıbba muhadenet ve teavün cemiyetinin aylık toplanması dün Etıbba odasında doktor Neşet Osman Beyin reisliği altında yapılmıştır.

Dünkü toplantıda cemiyet nizamnamesinin değiştirilmesi meselesi görüşülmüş ve heyeti idare yeni bir nizamname projesini heyeti umumiyeye arzetmiştir.

Aza arasında, bilhassa cemiyetin isminin değiştirilmesi üzerinde münakaşalar yapılmış, bir kısmı eski ismin kalmasını, bir kısım aza ise değiştirilmesini ileri sürmüşlerdir. Idare heyetinden bir zat ismin şimdilik aynen kalmasını, çünkü kanunî bir takım muameleye ihtiyaç olacağını söylemiştir. Isim aynen kabul edilmiştir.

Cemiyet bu ayın son cuması tekrar toplanacak, yeni nizamname projesini tetkike devam edecektir. Dün ancak beş maddesi okunabilen nizamname gelecek toplantıda kabul edilecektir. O içtimada, ölen doktorların ailelerine yapılacak yardım meselesi de görüşülecektir.

MÜTEFERRİK HABERLER

Halk fırkası Ocak kongreleri

Bu sene Fırka Vilayet kongresi de toplanacak

Cumhuriyet Halk fırkası ocak kongreleri devam etmektedir. Bu sene, fırka umumî kongresi de yapılacağından, ocak kongrelerine ehemmiyet verilmektedir. Dün kongreleri yapılan ocaklar şunlardır: Adalar kazasında Kmalı ocağı, Beşiktaş kazasında Ortaköy, Dikilitaş ocakları, Beykozda Anadoluhisar, Kanlıca, Poyraz, Sırapınar, Fener ocakları, Beyoğlunda Firuzağa, Kadı Mehmet ocakları, Eminönün de Gedikpaşa, Tavşantaşı ocakları, Fatihte Merkezefendi ocağı, Kadıköyünde Hasanpaşa, Ibrahim ağa, Osmaniye, Merdivenköyü, Göztepe ocakları, Sarıyerde Tarabya ocağı, Üsküdarda Firuzağa, ocağı, Bakırköyde avcılar, Ambarlı, Ikitelli, Ayayorgi ocakları.

Vilâyet kongreleri de her iki senede bir toplandığı için, bu sene fırka vilâyet kongresi de yapılacaktır.

Darüşşafaka Kongresi

Dünkü toplantıda idare heyeti yeniden seçildi

Dün saat 14,30 da Darüşşafaka, fevkalâde kongresi Ayni zade Hasan Tahsin Beyin riyasetinde toplanmıştır.

Kongre açılır açılmaz, takriben dört ay mukaddem, vefat eden heyeti idare azasından Ibrahim Beyin ruhunu taziz için bir dakika ayakta duruldu.

Fevkalâde kongreyi toplamaktan maksat 1933 - 1934 senesi mezunlarının elbise ihtiyaçlarını temin etmek ve bütçe açığı hakkında bir karar vermekti.

Her sene olduğu gibi, bu sene de mezunlara elbise verilmesi için, millî bir müessseseden istikraz yapılması teklifi kongrede kabul edildi.

Bundan sonra, heyeti idare reisi sabık müzeler müdürü ve Istanbul mebusu Halil Beyin ahvali sıhhiyesi dolayısile riyasetten istifasına dair tezkeresi okundu. Bir çok münakaşalardan sonra, Halil Beyin istifası kabul edildi. Hasan Beyin hastalığı dolayısile ve Ibrahim Beyin de vefat etmesi üzerine münhal kalan mürakipliğe Hakkı ve Hasan Fehmi Beyler seçildiler.

Idare heyetinden üç faal azanın çekilmesi üzerine, cemiyet idare heyetinin yeni baştan intihap edilmesi teklif edildi. Bu teklif muvafık görüldü. Hafi reyle yeniden idare heyeti seçildi.

Neticede, Istanbul mebusu Halil, Ayni zade Hasan Tahsin, sabık posta ve telgraf komiseri Fuat, Şirketi Hayriye memurin müdürü Izzet, avukat Hafit, vilâyet mektupçusu Osman, milli saraylar müdürü Sezai, şehir meclisi azasından Necati, Mustafa Faik, Yataklı vagonlar Istanbul mümessili Hüsnü Sadık, sabık Maarif vekili Esat, ve Nurettin Beyler yeni idare heyetine seçildiler.

Kongreden sonra, azaya bir çay verilmiştir.

ÖKONOMİ

Süngerlerimiz

Süngercilik şirketi Akdeniz havzasında faaliyete geçmek üzere teşkilât hazırlıklarına başlamıştır. Bir süngercilik mütehassısı getirtilmesi kararlaştırılmıştır.

Bundan başka sünger avına mahsus gemilerde bulundurulmak üzere 10 sünger avcısı getirtilecektir. Istihsalâta mayısta başlanacaktır.

Oda kongresine hazırlık

Ticaret odaları kongresi yakında Ankarada toplanacaktır. Iç ticaret müdürlüğü toplantı ruznamesini tanzime başlamıştır. Ruzname deki maddeler arasında ticaret odalarına verilecek yeni şekil vardır. Bu hususta odalar kongresinin fikri sorulmaktadır. Bu mesele ile Istanbul ticaret odasında bir komisyon meşgul olmaktadır.

Iktisat vekâleti teşkilâtı merkez de toplandığı için, odalara eskisine nazaran daha mühim vazifeler yüklenmiştir. Bilhassa Istanbul, Izmir odaları, mülga ticaret müdüriyeti teşkilâtının vazifelerini yapacaktır.

Diğer taraftan ticaret odalarile Türkofis arasındaki münasebetler daha ziyade genişletilecektir.

Standardizasyon

Iktisat vekâleti muhtelif eşyanın standardize edilmesi için Hollandadan bir mütehassıs getirtecektir. Mütehassıs Izmirde çalışacaktır. Tarifeler için de bir mütehassıs getirtilecektir.

POLISTE

Sokakta bir Kadın cesedi

Rum olduğu anlaşılan kadın yetmişlik bir ihtiyardır

Fenerde, Mesnevihane sokağı yokuşunun ortasında evvelki gece sabaha karşı bekçiler bir kadın cesedi bulmuşlar ve zabıtaya haber vermişlerdir. Müddeiumumilik te tahkikata el koymuştur.

Ceset, (70) yaşlarında, Rum olması ihtimali kuvvetli bulunan bir kadına aittir. Kafa taşı, arka tarafından parçalanmıştır. Müddeiumumilik hüviyetinin teşhisi için cesedi Fener kilisesine göndermiştir.

Çarpan araba

Göztepeli Mehmedin idaresindeki yük arabası evvelki akşam Kadıköyünde altı yaşlarında bir çocuğa çarparak yaralamıştır. Mehmet yakalanmıştır.

Iki hırsız

Fazlı ve Celâl Eyüpte, Sofular caddesinde oturan Fatma hanımın iskarpinlerini ve sahanlarını çaldıkları için yakalanmışlardır.

Kumarbazlar

Tophanede bir kahvede kumar oynadıkları görülen Osman, Fuat, Mehmet ve Panayot cürmü meşhut halinde yakalanmışlardır.

Sarhoş

Nazmi isminde biri, evvelki gece kafayı iyice dumanlamış, Davutpaşada Kocamustafapaşa caddesinde şuna buna sarkıntılık etmeğe başlamış, zabıta da Namziyi yakalayıp karakola götürmüştür.

Kavga

Tahir isminde bir terlikçi Beyazıtta Ahmet isminde bir meslektaşının kafasını duvara çarpmış, yaralamıştır.

Ustura ile düello

Beyoğlunda Ahmet ve Hüseyin adlı iki amele birbirlerini ustura ile yaralamışlardır. Zabıta tahkikat yapmaktadır.

Denizi seyrederken

Ertuğrul kasabasından Istanbula gelen Rifat efendi, dün sabah köprünün Boğaziçi iskelesinde, denizi seyrederken nasılsa müvazenisini kaybetmiş, ve denize düşmüştür. Etraftan gürenler Rifat efendiyi kurtarmışlardır.

Yankesici

Romanyadan yeni gelen muhacirlerden Nazif ef. Çorluya gitmek üzere Sirkecide otobüs beklerken, yanına sabıkalı takımından Muharrem yaklaşmış ve Nazif efendinin on lirasını dolandırmıştır.

Dolandırıldığını anlıyan Nazif Ef. derhal zabıtaya müracaat etmiş, zabıta yankesiciyi yakalamıştır.

Sopa ile yaraladı

Evvelki gece saat bir sularında Tophanede ahçılık yapan Ahmet fazla sarhoş olmuş, arkadaşı Mehmetle cadde ortasında kavgaya tutuşmuştur. Kavga sonunda Mehmet, Ahmedi sopa ile yaralamıştır. Mehmet yakalanmıştır.

Kavgayı ayırmak isteyince

Usküdarda oturan Sadık isminde birisi, bir meseleden dolayı hala zadesi ile kavgaya tutuşmuşlar, bu sırada aralarına girerek kavgayı ayırmak isteyen Ahmet efendi hafifçe yaralanmıştır. Kavgacılar yakalanarak karakola götürülmüştür.

Yangın başlangıcı

Dün akşam saat 19 raddelerinde Beyazıtta Çadırcılar içinde bir evden yangın çıkmış, ateş genişlemeden itfaiye yetişerek söndürmüştür.

Terzilerin çay ziyafeti

Terziler Cemiyeti, dün akşam Tokatlıyanda bir çay ziyafeti vermiştir. Ziyafette muhtelif mıntakalardaki terziler birbirlerile tanışmışlardır.

Gönderilen piyesler

ANKARA, 8.— Cumhuriyet bayramındanberi tiyatrolarda tulûat tarzında oyunlar oynamak menedilmişti. Matbuat kanunu hükümleri mucibince, her temsil edilecek tiyatro eseri, matbuat müdüriyeti tarafından tetkik olunacaktır.

Bu vaziyet karşısında Türkiyenin muhtelif yerlerinde temsil verecek tiyatro heyetleri, eserlerini matbuat müdüriyetine göndermektedirler. Şimdiye kadar matbuat müdüriyetine 180 piyes gönderilmiştir.

Milliyet'in Romanı: 30

Yazan: *Marthe Richard* Tercüme eden: *M. F.*

50 santigramlık antiprini suda ezin ve mektuplarınızı bununla yazın

Hülâsa

[Marthe Richard Fransa casusluk teşkilâtı tarafından İspanyaya Sen Sebastiyen'e gönderilmiştir. Vazifesi orada Alman casus teşkilâtma girmek ve iki cihetli casusluk yapmaktır. Orada kendisine kur yapan Walter isminde şişman bir Almanla tanışmıştır. Bununla bir parkta gezerken Stephan isminde birisine rast gelmişlerdir. Stephan bir Alman casusudur. Onu Alman casus teşkilâtlı reisi Baron Fon Krohn'a tanıtmıştır. Kendisini bu teşkilâtın içine almışlar ve casusluk yapmak üzere Fransaya göndermişlerdir. Şimdi Marthe Richard Fransa casusluk teşkilâtı reisi M. Ladoux'ye İspanyadaki maceraları hakkında malûmatı vermektedir.]

— *Collargolium*'le yazılan yazıları okuyabilecek misiniz?

— Merak etmeyin, dedi. Fransada kuvvetli kimyagerlerimiz vardır.

— Yoksa, dedim, bunun sırrını da öğrenir ve size yollayabilirim.

Tekrar vazife hırsı bütün kafamı sarıyordu. Bir işe başlamıştım. Devam edecektim. Çarka kapılmıştım.

Yüzbaşımın yanından ayrılmadan evvel:

— Yarın, dedim, size telefon ederim. Ve ne zaman hareket edeceğimi bildiririm.

Üç gün sonra Jacob sokağındaki M. Delorme bana Von Krohn'un sorduğu suallerin cevaplarını getirmişti. Filhakika bu adamın karşısına tekrar vazifesine sadık bir Alman casusu olarak çıkmam lâzımdı. Yüzbaşı Ladoux'nun verdiği malûmat doğru idi. Fakat bayattı. Çoktan eskimişti.

Bu malûmatı bütün Alman hizmetine giren diğer Fransız casuslarına gönderiyordu. Almanlar bunları tahkik ediyorlar, doğru buluyorlar ve bittabi hizmetlerindeki Fransız casuslarından zerre kadar şüphe etmiyorlardı.

İşte ben de Jacob sokağındaki bu bürodan Madritte Calle Algorta'daki dostum Madeleine Stepino ya bir mektup yazdım. Ve Baron Fon Krohn'un tavsiyesi mucibince satırların arasında Collargolium'la istenilen malûmatı kaydettim. Yüzbaşı mektubu aldı. Ve kendisinin göndereceğini söyledi. Hâlâ hakkımdaki şüphelerinden vazgeçmemişti. Resmî bir lisanla hitap ederek dedi ki:

— Bundan sonra sizin isminiz "Alouette,, dir. Eğer bir vasıta ile size bir emir vermek icap ederse bu isim parola olarak kullanılacaktır.

Tam bir hafta Berlitz mektebinde İspanyolca dersi aldım. Hiç bir dosta tesadüf etmiyordum. Ne tiyatroya, ne sinemaya gidiyor, umumî hayata karışmaktan ihtiraz ediyordum. Baron Fon Krohn'un söylediği gazeteye bir ilân verdim. Ve bununla hareketimi bildirdim:

"Bir oda hizmetçisi aranıyor. Filânca günü müracaat edilmesi,,

İspanyadan bir kart aldım: Malûmat talep ediliyordu. Collargolium'la yazdığım mektubun geciktiğini anlıyordum.

Hareket edeceğim günün arifesinde yüzbaşı Ladoux bana Alman lar için mütemmim bazı malûmat daha gönderdi. Bu malûmata şu mektubu ilâve etmişti:

Aziz dostum Madam

Sizi alâkadar eden şehirler hakkında yeni bir malûmat alamadım. Mevcut malûmatla iktifa etmeniz zarurî görülüyor. Her türlü hâdiseye karşı Cerbere'deki askerî posta şefine veyahut hususî komisere müracaat edebilirsiniz. Fakat ancak bariz müşkülât karşısında kendilerini görürsünüz.

Yalnız dikkat edin ki etrafınızdan kimse sizin tavsiyeli bir kadın olduğunuzu farketmesin. Kendilerile temas ederken daima bu cihetî nazarı dikkate alarak ona göre tedabir ittihaz edersiniz.

Bize göndereceğiniz mektupları Antipirinle yazarsınız. Bu gayet basittir. 50 santigramlık bir antipirin tableti alırsınız. Bunu iki kaşık suda eritirsiniz. Bu suretle şeffaf bir mürekkep elde edersiniz. Bunu kimse farketmez. Bir tehlikeye maruz kalırsanız kolaylıkla ve tehlikesizce de yutabilirsiniz. Evvelâ alelâde bir mektup yazar ve sonra kalemle satırlar arasına bu mürekkeple istediğiniz malûmatı kaydedersiniz. Beyaz veya hut mat krem renginde kâğıt kullanmanız lâzımdır.

Söyliyeceklerim bundan ibarettir. Güzel seyahatler temenni eder ve hürmetle dost ellerinizden öperim madam.

İmza: Jean Cévenol

Size göndereceğim mektuplar hep Jean Cenévol imzalı olacaktır.

. . . Artık tamamile mukabil casusluk teşkilâtına girmiştim. Önümde tehlikeli, yalçın, karanlık bir yol açılıyordu. İspanyada ise Baron Fon Krohn beni bekliyordu. Hiç şüphesiz o da çok heyecanlı idi. Ve benim avdetimi kendi arzularına karşı müsait bir cevap olarak telâkki edebilirdi.

Aşık baron

Baron beni Jurn'da bekliyordu. Kendisini kalabalık arasında farkettim. Yüzünün hatlarını biraz unutmuştum. Eğer dikkat etmeseydim, bana doğru ilerleyen bu adamın baron olduğunu pek anlayamazdım. O elli iki yaşında idi. Cam gözünü tek gözlüğünün altında saklamış, mekanik adımlarla ilerliyordu.

Ben ise yirmi yaşlarında idim. Kendim hakkında öyle kanaatlerim vardı ki Fon Krohn'un karşısında bunlar hakikatle çok sert bir şekilde çarpışıyordu.

Eğildi. Bir saniye zarfında yüz başı Ladoux'nun bana tahmil ettiği vazifenin korkunçluğunu hissettim.

(Bitmedi)

Yatı meccanilik İmtihanlarında Kazanan talebeler

Yatı devlet mekteplerinde meccani okumak için imtihana girenlerden kazananların listesini neşre başlamıştık. Bugün de son isimleri neşrediyoruz:

Manisa:

Mustafa oğlu Bekir Sami, Mustafa oğlu Osman, Süleyman oğlu Rifat .

Maraş:

Abdülkadir oğlu Necdet, Mustafa oğlu Ayhan, Bilâl oğlu Hayrullah.

Mardin:

Mustafa oğlu Raif, Besim oğlu Hızır.

Muğla:

Yakup oğlu Irfan, H. Ibrahim kızı Semiha, Şükrü kızı Ifakat.

Muş:

Tahsin oğlu Ziya, Mahmut oğlu M. Cemal.

Niğde:

Mutahhar oğlu Muzaffer, Halit oğlu Sırrı, Faik kızı Melâhat, Abdullah oğlu Mustafa, Adem oğlu Ziya.

Ordu:

Musa oğlu Asaf, Ali Osman oğlu A. Osman, Mahmut oğlu Sabri.

Siirt:

Ismail oğlu Necip.

Sinop:

Mustafa oğlu Hüseyin, Hüseyin oğlu Remzi.

Tekirdağ vilâyetinden:

Abidin oğlu A. Zihni, Hüseyin oğlu Mustafa.

Tokat:

Şükrü oğlu A. Turhan, Tahvil oğlu Salih, Ali oğlu Salih.

Urfa:

Şemsettin oğlu Vahdi, Seyit Ahmet oğlu Salih.

Van:

Ali Rıza oğlu Galip

Zonguldak:

Süleyman oğlu M. Yılmaz, Ekrem kızı Perihan, Ali oğlu Salâhattin.

Afyon:

Halim oğlu Samih, Ahmet oğlu Cemal, A. Rahmi oğlu Arif.

Maraş:

Halil oğlu Rıfkı, A. Ahmet oğlu Abdullah.

Mardin:

Ayfer oğlu Musa, Derviş oğlu Sadettin, Ahmet oğlu Mahmut, Abdi oğlu Ali, Ali Rıza oğlu Rifat, Ibrahim oğlu Ahmet, Nurettin kızı Saadet, Mehmet Ali oğlu Kemal, Emin oğlu Orhan.

Muğla:

Ibrahim oğlu Fikret, Mehmet Ali kızı Nazife.

Muş:

Tahsin oğlu Salih Tahsin.

Samsun:

Osman oğlu Aziz, Numan oğlu Kemal, Kâşif oğlu Şükrü, Yusuf Bahri oğlu Hasan, Salih oğlu Ahmet, Ali oğlu Ahmet, Hüseyin oğlu Ahmet.

Seyhan:

Aziz oğlu Hüseyin, Ali kızı Leman, Osman oğlu Ahmet, Mehmet kızı Emine, Mehmet oğlu Zeki, Mustafa oğlu Mehmet, Ibiş oğlu Süreyya.

Srvas:

Ali oğlu Idris, Kemal oğlu Tuğrul, Tahir kızı Zehra, Mustafa oğlu M. Ali, Sıtkı kızı Zeliha.

Tekirdağ:

Akif oğlu Nusret.

Trabzon:

Mustafa oğlu Niyazi, Ahmet oğlu Islâm.

Urfa:

Hasan oğlu Reşit.

Yozgat:

Ahmet oğlu Mustafa, Fazlı oğlu Neşet, Şakir oğlu Abdullah.

Londra mektupları

Londrada 29 Birinci teşrin

Dün; çocukluktan uzaklaştığım zamanlardanberi unuttuğum bir bayram havası içinde uyandım... Alnımdan çizgiler silinmiş, ruhum hayatın bütün aksi izlerini silmiş geldi bana... Sevinç ve duygu, beni çocuklaştırmıştı... Sanki cumhuriyetle yaşıt gibiydim... Hangi Kemalistin büyük sevinci, büyük davası, cumhuriyetle yaşıt değildir ki... Kendimi o kadar bayramın, memleketin havasına bırakmıştım ki; erkenden giyinirken, bir kaç eksiği, dükkânların bayram diye kapalı olacağını kestirerek, tamam layamayacağımdan korktum bile...

Sefarete doğru yürüyorum; caddenin yapılması yeni biten en güzel ve temiz binası, bir halkevi vekarile gözlerime gülüyor... Bizim yeni ve güzel cumhuriyetimizi, şu eski, saltanatlı, modern ihtiyaçlara elverişsiz, isli ve sisli binaların yanındaki bu yeni ve temiz, bu modern ve makul bina gibi, diğer rejimler arasında görür gibi oluyorum... Başımı yukarı kaldırdım: Yıllardanberi ayyıldızı, bu kadar göğsüm kabarık, gözlerim dolu dolu, seyrettiğimi hatırlamıyorum; Bir kere de uzun bir Avrupa yolculuğundan dönerken Türk sularına girince bindiğimiz gemiye bayrağımız çekildiği ân hemen çıkarak, uçarak, birden onun hizasında olmak ve onu iğilip öpmek istemiştim... Koyu bir karanlığın üstündeki ilk ışık gibi boz göğün ucunda kıpkırmızı, parıl parıl yanıyor...

Salonlardan beş on lisan birden taşıyor... Türkün bayrammın insanlığın bayramı gibi kutlulandığını kabul ediyorum; diplomasi nezaketlerini, şahsî dostluk hatırlarını unutmak istiyorum; mazlum insanlara ve muztarip beşeriyete yeni bir umut ve ülkü kaynağı olan genç Türk cumhuriyetini bütün milletler bir arada kutlulayorlar gibi geliyor bana...

Galibe Fethi hanım ve Fethi bey, misafirlerini Türk misafirperverliğinin en ince, en güzel tezahürlerile karşılayıp ağırlıyorlar... Türk kültürünün Avrupa medeniyeti ile imtizacına bir örnek gibi konuşmaları zaman zaman salonun bir köşesini takdir ve tebessümlerle dolduran müsteşar Sedat Zeki bey ve gözleri bir kronometre gibi her vakanın ve her insanın üstünde olgun bir ruh ve bilgi tahlili ile duran Nizamettin Âli bey, Türk cumhuriyetinin mümessilliğini salâhiyet ve nezaketle kullanıyorlar...

İşte; Londra darülfununda, Kembriçte, Oksfordda okuyan ve Üniversitelere girmek için hazırlanan Türk talebesinin hepsi birarada... Yakın bir zamanda; memleketlerine, yeni ve olgun bilgiler götürecek olan Türk gençlerinin en küçük, en kısa konuşmalarında bile azmin ve iradenin, bilginin ve inanım emareleri var...

Salonlardan Türk ve dost bir kalabalık akıyor... Ankaraya yakışan, Ankaradan kopup gelen bir hava içindeyiz; o kadar ki: bazan dalıp Ankara palas salonlarında böyle akşamlarda muhakkak rastgelecek büyüklerin ve dostların yerlerini aramak, biribirimize görüp görmediğimizi sormak bile aklımızdan geçiyor...

Nihayet; biran, herkesin gözü, duvarlardan birinde, loş renklerine rağmen bir meşale gibi yanan bir büyük resme çevriliyor; "o,,nu görmek için şimdi neler feda etmeye hazırız...

Coşkun bir İskoç müziği, kim bilir hangi talebe grupunu veya asker partisini ardına katmış, herhangi bir vazife veya seyahat için bir yerlere götürüyor; gözlerimiz biran akpalı; kendimizi Ankaranın geçit meydanında farzedebiliriz... Artık; akşamın alacakaranlığı, pencerelerden, Mehmetçiklerin tunç yüzleri gibi tavanların altlarından evvel, ruhlarımızın içlerine doluyor...

Behçet KEMAL

Dünkü Lik maçları

(Başı 1 inci sahifede)

şumuza gitti.

Oyunun umumî cereyanını ve şeklini böylece anlattıktan sonra böyle bir oynanış içinde yapılan golleri de anlatalım:

Maç başladıktan pek az sonra Fenerbahçe sağ içi Muzaffer eşapevari bir akışla hasım müdafilerini atlattı ve iki vuruşla İstanbulspor kalesinin önüne geldi. Üçüncü vuruşu sıkı bir şüt ve kalecinin mâni olamadığı güzel bir gol oldu.

Bu gol İstanbulsporluların gayretini katiyen kırmadı ve on beş yirmi dakika sonra İstanbulsporun soldan bir akınında solaçık Reşattan güzel bir pas alan Salâhattin vole bir vuruşla ve yirmi metreden fevkalâde bir şütle nefis bir beraberlik sayısı yaptı.

Ilk devre bu netice ile bitti.

Ikinci devrede gene Salâhattin, birincisi kadar olmaamkla beraber, gene iyi bir şütle İstanbulsporu galip vaziyete çıkardı. Fenerbahçe tehlikeli bir vaziyete düşmüştü. Bunu anlayınca ortadan oynamak sistemini bırakarak sağ ve sol açıklar vastıasile oynamağa koyuldu. Bu derhal kendini gösterdi, oyun açıldı ve gol imkânları belirdi.

Sağdan bir hücumda Fikret bir kafa vuruşile ikinci sayıyı yaptı. Biraz sonra da gene Fikret müdafii iyi bir vücut harekeile aldatarak atlattıktan sonra havadan gelen topu çok güzel bir kafa vuruşile üçüncü defa kaleye soktu. Pek çok geçmeden Namık ayağına geçen bir fırsatı, kaçmaması yüzde doksan bir şekilde hafif bir vuruşla kaleye gönderdi... Böyle bir vaziyette İstanbuspor kalecisi sıkı bir şüt beklediği için yerden hafif ve falsolu gelen topu elinin arasından kaçırdı.

Oyun bu suretle 4 - 2 Fenerbahçe lehine bitti.

Fenerbahçede Namık ve Naci istisna edilirse hepsi iyi oynadılar. Bilhassa Fikret, Niyazi, Esat, Cevat ikinci devrede çok muvaffak oldular.

İstanbulsporlulardan fena oynayan gösteremeyiz. Hepsi vazifelerini yaptılar.

Esat Hamdun

Şeref stadında

Dün Beşiktaş Şeref stadında da lik maçlarına devam edildi. Ilk maç Beşiktaş genç takımı ile Vefa genç takımı arasında oynandı. Bu iki klübün küçükleri temiz ve dürüst bir oyun oynayarak berabere kaldılar.

Ikinci maç B takımları maçı idi. Ancak Beişktaşlılar takım çıkarama dıklarından Vefalılar hükmen galip geldiler.

Günün üçüncü maçı ikinci küme takımlarından Hilâl ve Eyüp arasında oynandı.

Eyüplüler bu hafta, Karagümrüğe karşı oynadığı oyundan büsbütün başka bir tarzda oynadı ve biribirlerile anlaaşrak gayet âhenkli oyun oynayan Hilâllileri 2 - 0 yendi.

Nihayet günün son maçı Beşiktaş ve Vefa takımları arasında hakem Beykozlu Şazi Beyin idaresinde oynandı. Beşiktaş oyuncuları, bir aydır mütemadi çalışmanın tesirile yorgundu. Bu noksanlarını bilen siyah beyazlı oyuncular bütün enerjilerini birinci devrede teksif ederek çok sayı çıkarmak, ondan sonra yarı müdafaa sistemine bir oyun oynamak tarzını ihtiyar ettiler.

Oyun başlar başlamaz, Beşiktaşın beş forvedi birden hasım kalesine indiler. Haflar, ikinci bir hat şeklinde onları besliyordu. Bu taktik semeresini vermekte gecikmedi ve hemen daha Vefalılar kendilerini toplamadan sekizinci dakikada sol içeri Şeref takımın birinci golünü kaydetti.

Top gene ayni sürâtle, birkaç defa iki kaleyi de ziyaret ettikten sonra 15 inci dakikada tekrar Şerefin ayağına geçti. Kendi pozisyonundan şüphe eden Şeref daha vaziyetinde bulunan arkadaşına topu geçirdi ve yerinde bir plâse ile de Cavit Beşiktaşın ikinci golünü attı.

Bu golden sonra Vefalılar daha düzgün ve şuurlu oynamağa başladılar. Hücumlarını açıklardan ziyade ortadan işletiyorlar.

Yalnız; üç ortaları şütör olmasına rağmen Vefalılar on sekiz pas dahilinde iş göremiyorlar.

Bu aarda, oyunun 32 inci dakikasında Vefaya bir frikik oldu. Çok uzak mesafede olmasına rağmen Muhtemeren doğrudan doğruya kaleye çektiği şüt, güneşin kalecinin gözüne girmesi dolayısile ağlara takıldı.

Üçüncü golden sonra, Vefalılar takımlarında ufak bir değişiklik yaptılar ve hemen hücuma geçtiler.

Muhteşem soldan gelen bir topu yakalıyarak sıkı bir şütle Vefanın birinci golünü kaydetti ve biraz sonra da devre bitti.

Ikinci devreye başlar başlamaz Vefalılar soldan bir akın yaptılar ve sol açık Mustafa Vefanın ikinci golünü yaptı.

Beşiktaşlılarda yorgunluk alâimi gözükmeye başladı. Vefalılar oyuna tamamile değilse bile, hemen hemen hâkim oldular. Devrenin sonlarına doğru, Vefa kalesi bir karışıklığa uğradı. Lûtfi nizamî bir şekilde topu hasım oyuncularından kurtardığı halde, keride bulunan hakem bunu penaltı olarak gördü. Hakkı bu suretle Beşiktaşın dördüncü golünü yaptı. Oyun bu haksız gol üzerine çığırından çıktı. Oyuncular toptan ziyade adama bakmağa ve çok sert oynamağa başladılar.

Devrenin sonlarına doğru büsbütün sevkini kaybeden maç tatsız bir hava içinde, 4 - 2 Beşiktaşın galibiyeti bitti.

Taksim sahasında

Taksim stadında Beykoz Süleymaniyeye karşı baştan nihayete kadar temiz, güzel ve hâkim oynadı. Fakat muhacimlerinin anut ve beceriksizliği yüzünden hem penaltı kaçırdı, hem de ancak bir gol çıkarabildi. Buna mukabil penaltıdan bir gol yedi ve oyun birer sayı ile berabere bitti.

Talebe Birliği Kongresi

(Başı 1 inci sahifede)

dair olan (3) ve (31) inci maddeleri nin ortaya koyduğu yeni vaziyet idi.

Kongreyi birlik reisi Osman Nuri Bey açtı. Hep birden istiklâl marşı söylendi. Divanı riyaset intihabatı yapıldı. Birinci reisliğe Nedim, ikinci reisliğe Dürrü, kâtiplklere de Ismail Hakkı ve Tuğrul Beyler seçildiler.

Dünkü kongre o kadar gürültülü oldu ki, reis bir kaç defa celseyi tatil etmek, ve sonra yeniden açmak mecburiyetinde kaldı.

Bütün bu gürültülere sebep olan, üniversite talebe talimatnamesinin 30 cu maddesinin şu cümleleri idi: (Fakültelerin cemiyetleri bütün üniversite talebesine ait işleri beraber görüşmek ve yabancı memleketler talebe cemiyetlerile münasebatta bulunmak gibi işler için bir üniversite talebe berliği yapabilirler. Ancak, diğer yüksek mektepler cemiyetlerile birlik yapamazlar.)

Talimatnamenin (31) inci maddesi de şudur:

"Talebe Cemiyeti bir makama veya müesseseye yazı ile müracaat edebilmek için dekanın izinini alır,,

Talimatnamenin diğer maddelerinde, fakülte cemiyetlerinin nasıl bir çerçeve içinde hareket edecekleri tasrih edilmektedir.

Işte dün kongrede celse açılıp müzakere başladığı zaman evvelâ bu mesele görüşüldü. Evvelâ sakin olan hava, biraz sonra hararetlendi, bir çok aza söz aldı. Bir çok kimseler bağırıyorlardı:

— Universite talebe talimatnamesinin hükümlerine göre, talebenin medenî hakları nazarı dikkate alınmamıştır. Universite talebesinin cemiyet kurma hakkı, cemiyetler kanununun hükümleri, medeni kanun, hattâ hukuku esasiye kanunları nazarı itibara alınmadan bir talimatname yapılmıştır.

Talebeler bu yolda olan fikirlerini mütemadiyen söylüyorlardı. Herkes söyliyeceğini söyledikten sonra , yeni üniversite talebe talimatnamesinin değiştirilmesi için Şûrayi Devlete müracaat edilmesi kararlaştırıldı. Bu teklif ittifakla kabul edildi , bir aza:

— Bu talimatname tatbik edilirse, talebenin zararına olacaktır, diye bağırıyordu.

Bundan sonra, Milli Türk Talebe Birliğinin nizamnamesinin intihabata müteallik maddesinin değiştirilmesi teklif edildi. Talebe Birliğinin tam manasile federasyon şeklini alması ve tek dereceli intihap esasının kabulü istenıyordu. Bunun için bir encümen seçildi. Encümene Mahmut, Nedim, Ekrem ve Sabri Beyler girdiler.

Seçilen bu encümen biraz sonra tetkikatını bitirerek nizamnamenin 12 ci maddesinin değiştirilen şeklini kongreye arzetti. Kongre bu şekli kabul etti. Bu madde şu şekle konmuştur:

"Birlik idare heyeti azaları doğrudan doğruya kayıtlı azalar tarafından seçilir. Kayıtlı azalar kongre umumî heyetini teşkil eder. Kongrede eski idare heyeti raporu tetkik ve tenkit edilir. Ve yeni idare heyetine program takdim edilir. Idare heyeti namzetleri, namzet olabilmek için, kongrede hazırbulunmaları icap eder. Her ihtisas şubesinden idare heyetine azami beş kişi seçilir.

Intihabat ikinci teşrin ayında olur. Ve birliğe kayıtlı azalar muayyen bir yerde toplanmış olarak, bir sandığa rey atarlar. Seçme zamanı asgari on gün evvel ilân edilir, ve asgari iki gün devam eder.,,

Talebe Birliği nizamnamesinin bu maddesi şu şekilde kabul edildi. Bundan sonra yeni idare heyeti intihabatına geçilecekti. Fakat verilen bir teklif üzerine şûrayi devlete yapılacak müracaatın neticesi alınmcayı kadar, şimdiki idare heyetinin faaliyetine devam etmesi kararlaştırıldı.

Bundan sonra, Reisicumhur Hazretlerine, meclis reisi, başvekil paşalara, Maarif vekili Abidin Beye tazimat telgrafları çekilmesi teklif alkışlarla kabul edildi.

Kongre divanına, üniversite talebe talimatnamesizin tadili için şûrayi devlete müracaat için salâhiyet verildi. Kongre divanı bugünlerde lâzım gelen kanunî muameleyi hazırlayarak, şûrayi devlete müracaat olunacaktır.

Yunan Hariciye Nazırı Atinada

(Başı 1 inci sahifede)

"Ankarada müsmir eserler meydana getirdik. Türk - Yunan itilâfı, Balkan misakını doğurmuştu. Ankarada aktedilen konsey de bu misakı takviye etti,,

Hariciye nazırı Ankarada müzakere edilmekte bulunan ticaret muahedesi için de "Türkiye ve Yunanistanın ticari ve iktisadi işleri tanzim edilmektedir. Bu ayın on beşinde toplanacak olan mütehassıs heyet tütün ve kuru üzüm işlerinde iki memleketin tam bir teşriki mesai etmesi için çalışacaktır. demştir. ,,

Hariciye nazırı bugün toplanacak olan nazırlar meclisinde Ankarada yapılan işleri izah edecek, bundan sonra da Arnavutluktaki Yunan ekalliyeti meselesi müzakere edilip bu hususta hükümetçe mühim kararlar ittihaz edilecektir.

Dr. A. KUTIEL

Karaköy Topçular caddesi No 33

8053

TEPEBAŞI ŞEHIR TİYATROSUNDA

Bu akşam Saat 20 de

MADAM SAN JEN

Komedi 3 perde ve bir başlangıç.

Yazanlar Viktoryen Sardu ve Emil Mora

Tercüme eden Seniha Bedri H.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

8263

* * *

Eski Fransız Tiyatrosunda Bu akşam saat 20 de

YARAŞA OPERET

3 perde, Besteliyen Yohann Strauss

Tercüme eden: Ekrem Raşit.

Fiyatlarda büyük tenzilât

Deniz yolları İŞLETMESİ

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı

Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

AYVALIK YOLU

MERSİN vapuru 10 İkinci Teşrin CUMARTESİ günü saat 18 de İzmire kadar. (7572) 8709

MERSİN YOLU

ÇANAKKALE vapuru 11 İkinci Teşrin PAZAR günü saat 10 da Mersin'e kadar. (7573) 8710

KARADENİZ YOLU

VATAN vapuru 10 İkinci Teşrin CUMARTESİ günü saat 18 de Hopaya kadar. (7574) 8711

İstanbul kumandanlığı satınalma komisyonu ilânları

İstanbul Kumandanlığı emrindeki kıtaat ihtiyacı için 53000 kilo bulgur kapalı zarfla satın alınacaktır. İhalesi 6 İkinci teşrin 934 salı günü saat 15,30 dadır. Taliplerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve teminat makbuzlarile o gün vaktinden evvel Fındıklıdaki Komisyonda hazır bulunmaları. (199) (6791) 8084

* * *

İstanbul Kumandanlığı kıtaatı ihtiyacı için 750 kilo ayva, 750 kilo zerdali reçeli pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 15- İkinci Teşrin - 934 Perşembe günü saat 16 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün Fındıklıda satınalma komisyonuna müracaatları ve ihaleye iştirâk edeceklerin de vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (274) (7510) 8653

* * *

İstanbul Kumandanlığı kıtaatı ihtiyacı için 1200 kilo domates salçası pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 15 - İkinci Teşrin - 934 Perşenbe günü saat 15,30 dadır. Taliplerin her gün Fındıklıdaki satınalma komisyonuna müracaatları ve ihaleye iştirâk edeceklerin vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (273) (7511) 8654

* * *

İstanbul Kumandanlığı kıtaatı ihtiyacı için 5,500 kilo kuru soğan pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 18 - İkinci Teşrin - 934 Pazar günü saat 16 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün Fındıklıda Satınalma Komisyonuna müracaatları ve ihaleye iştirâk edeceklerin de vaktinde Komisyonda hazır bulunmaları. (268) (7517) 8656

* * *

İstanbul Kumandanlığı Kıt'atı ihtiyacı için 300 adet direk eb'adı 7 metre 650 fincan maa deve boynu 3 No. 32 kilometre galvanizli tel 3m kutrunda 150 kilo katran 5 kilo bağ teli pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 15 İkinci teşrin 934 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14,30 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün Fındıklıda satınalma komisyonuna müracaatları ve ihaleye iştirâk edeceklerin de vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (276) (7579) 8701

Milyonlarca insan

POKER

PLAY tıraş bıçaklarını tercih ediyorsa elbette bunun bir sebep ve hikmeti vardır.

Bütün dünyada fevkalâde rağbet kazanmış olan

DAİMON

Pilleri ve Cep fenerleri

Gayet pratik, istimali kolay, teminatlı ve sonderece istifadelidirler. Bilhassa karanlıkta yüz metre mesafedeki önünüzü aydınlatarak yolunuza kemali huzurla devam edebilirsiniz.

Pillerin muhtelif boyları ve fenerlerin muhtelif cinsleri vardır. 8055

İlâçlarınızı Bahçe kapıda **SALİH NECATİ** den alınız. Reçetelerinizi büyük bir dikkat, ciddî bir istikametle hazırlanır.

FOSFOTİN NECATİ Çok kıymetli bir bebek gıdasıdır. Bununla beslenen yavrular tombul ve kuvvetli, neş'eli olurlar. [4284] 8374

EMLAK VE EYTAM BANKASI İLANLARI

Taksitle Satılık Emlâk

Esas No. su Meksube	Mevkii ve nevi	Teminat Lira
2	Nişantaşında Meşrutiyet Mahallesinde Harbiye caddesinde 115 - 117 No. lı Selçuk Apartımanı 137 metro murabbaı bina yerini 90 metro bahçeyi havi ve biri zemin kat olmak üzere dört daireyi müştemildir.	2000
3	Büyükadada Yalı Mahallesinde Gülistan ve Çelebi Sokağında 28, 30, 32, 34, 36 ve 2 altında iki dükkânı üstünde iki kısma müfrez odaları müştemil kârgir bina. Bina 130 metro murabbaı üzerine mebnidir.	800
4	Sarıyerde Raşit Bey ve Hüseyin Ef. sokaklarında 1, 3, 5 5/1 No. lı maa bahçe iki kısmdan mürekkep hane. Sahası 175 metro murabbaıdır. Alt katta üç oda, bir sofa, mutfak, kiler, halâ, banyoyu, üst katta dört oda bir sofa, bir mutfak, halâ ve banyoyu havidir.	500

Yukarda yazılı emlâk bedelleri ilki peşin olmak üzere yedi senede ve sekiz taksitte ödenmek üzere açık artırma ile satılacaktır. Tafsilât için her gün, müzayedeye girmek için de 21 Teşrinisani 1934 çarşamba günü saat onda Şubemize müracaat olunması. (7581)

İstanbul Levazım Amirliği satınalma komisyonu ilânları

Kuleli Askerî lisesi için 1550 takım haricî elbise 14-11-934 çarşamba günü saat 14 de kapalı zarfla imal ettirilecektir. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli saatten evvelteklif mektuplarını Tophanede Levazım Amirliği satınalma komisyonuna vermeleri. (471) (6969) 8125

* * *

İstanbul Levazım Amirliğine bağlı Kıt'at için 80 bin kilo İspanak, 30 bin kilo Lahana, 56 bin kilo pırasa, 14 bin kilo havuç, 19 bin kilo karnıbahar, on bin kilo kereviz, 28 bin demet maydanoz 20-11-934 salı günü saat 14 te kapalı zarf usuliyle alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasaya iştirâk edeceklerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Tophanede Satınalma komisyonuna vermeleri. (480) (7069) 8126

* * *

Kırıkkale Askerî Sanat Lisesi için 45 kalem cografya, tabiî, fizik, kimya malzemesi 14-11-934 çarşamba günü saat 14,30 da alenî münakasa ile satın alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasaya gireceklerin belli satte Topanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (476) (6965) 8146

* * *

Hastaneler ihtiyacı için 5100 kilo yataklık pamuk 610 yüz havlusu 610 büyük cibinlik 75 hamam takımı ve aynı mıktarda hamam peştemalı ve hamam havlusu 14 Teşrinisani 934 çarşamba günü saat 15 de pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (524) (7371) 8273

* * *

Hastaneler ihtiyacı için 800 çift terlik 15-11-934 perşembe günü saat 15 de pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (520) (7373) 8274

* * *

İstanbul Levazım Amirliğine bağlı kıtaat için 700 ton ekmeklik un 19-11-934 pazartesi günü saat 14 de kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve münakasay gireceklerin belli saatinden evvel tekliflerinin Tophanede Satınalma Komisyonuna vermeleri. (479) (7065) 8398

* * *

İstanbul Levazım Amirliğine bağlı kıtaat için 5000 kilo sirke alenî münakasa ile 25 Teşrinisani 934 pazar günü saat 15 de alınacaktır. İsteklilerin Topanede Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (504) (7400) 8401

* * *

Kuleli Askerî Lisesi talebesi için kumaşı ciheti askeriyeye ait olmak üzere 600 kaput 26 Teşrinisani 934 pazartesi günü saat 15,30 da yapılacaktır. Taliplerin Topanede Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (539) (7401) 8402

* * *

İstanbul Levazım Amirliğine bağlı kıt'atı için 1500 kilo Kaşer Peyniri 12-11-934 pazartesi günü saat 15,30 da pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin Tophanede Satınalma komisyonuna gelmeleri. (549) (7458) 8543

* * *

Başı Büyükten Bostancı iskelesine 250 ilâ 300 ton Eşyanın pazarlıkla nakli 11 - 11 - 934 Pazar günü saat 11 de yapılacaktır. İsteklilerin Tophanede Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (554) (7546) 8661

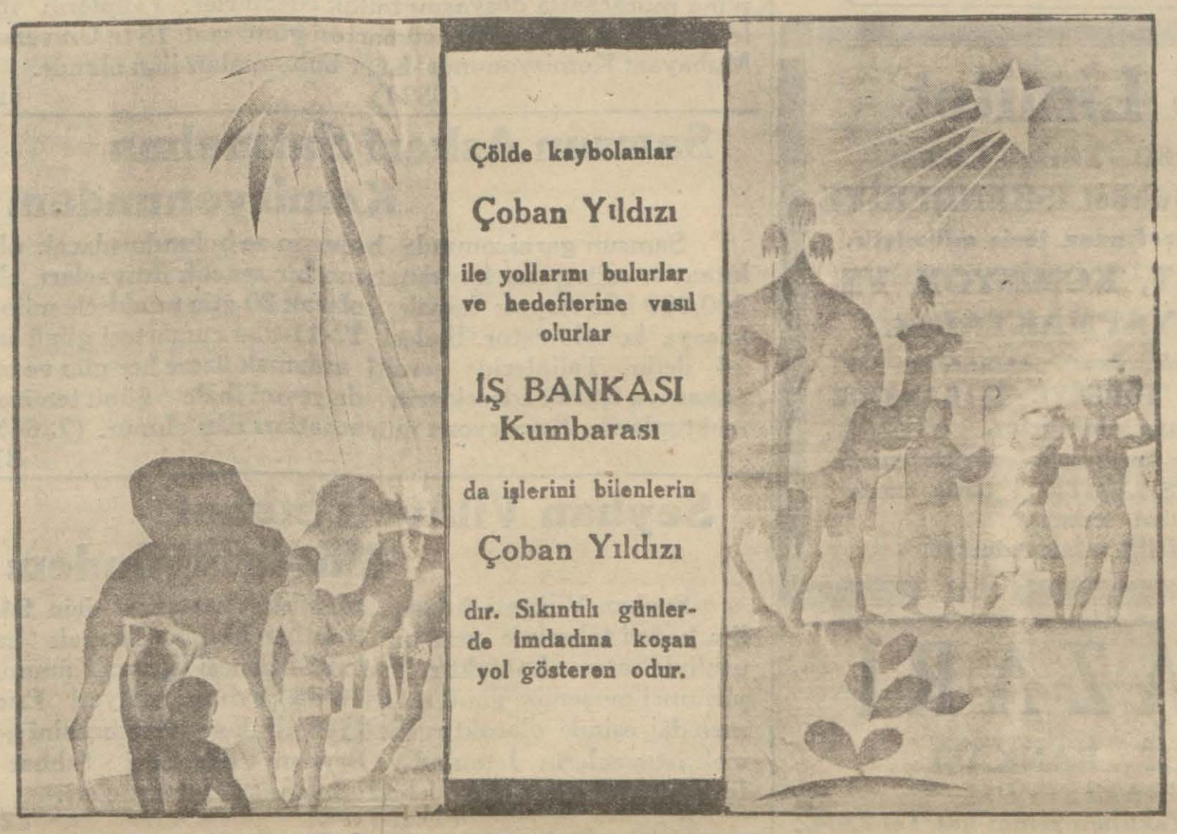

İstanbul Haricî Askerî Kıtaat ilânları.

On bin adet sahra ve Beş bin adet anot pili kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. İhalesi 11 - 11 - 934 Pazar günü saat On birdedir. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Ankara M. M. Vekâleti satınalma komisyonuna vermeleri. (485) (6974) 8090

* * *

İzmit için (36360) tuzla için (7200) ki cem'an (43560) kilo Bulgurun 20-11-934 salı günü saat 15 te kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Muvakkat teminat İzmit için (300) tuzla için (60) liradır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün Eskişehirde Kolordu ve İzmitte Fırka Levazımlarına ve Eksiltmeye geleceklerin de tayin edilen gün ve saatte teminatlariyle birlikte zarflarını Fırka Satınalma komisyonuna vermeleri. (521) (7152) 8116

* * *

İzmit için (12400) Tuzla için (2400) ki cem'an 14800 kilo Sabunun 20-11-934 salı günü saat 14 te kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün Eskişehirde Kolordu ve İzmitte Fırka Levazımlarına ve eksiltmeye geleceklerin de tayin edilen gün ve saatte teminatlariyle birlikte zarflarını İzmitte Fırka satınalma komisyonuna müracaatları. Muvakkat teminatı İzmit için (233) Tuzla için (43) liradır. (522) (7154) 8117

* * *

Bayramiçteki Fırka kıtaatı için 82500, ve 108,000 kilo Bulgur 27-11-934 salı günü saat 13,5 da kapalı zarfla satın alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli gün ve saatten evvel teklif mektuplarını Bayramiçte Fırka Satınalma Komisyonuna vermeleri. (545) (7301) 8464

* * *

Erzurumdaki kıtaat için tel ve fincanların pazarlığında talip zuhur etmediğinden ikinci pazarlığı 17 - 11 - 934 Cumartesi günü saat 15 dedir. Taliplerin muayyen gün ve saatte teminatlarile birlikte Erzurumda komisyonumuza müracaatları. (591) (7550) 8665

* * *

Edremit kıtaat ihtiyacı için kapalı zarfla münakasaya konulan iki yüz yirmi beş bin kilo Linyit maden kömürü itaya talip çıkmadığından bir ay zarfında pazarlıkla alınmak üzere tekrar münakasaya konmuştur. 12 - 11 - 34 Pazartesi günü saat 14 te ihalesi yapılacaktır. Talip olanların yevmi mezkûrda Edremitte Fırka satınalma komisyonuna müracaatları. (582) (7553) 8666

* * *

Fırkanın Bayramıç "Ezine,, ve Kirazlıda bulunan piyade alaylarının ihtiyacı olan 200,000 kilo saman münakasayi aleniye sureti ile 29-11-934 tarihine müsadif pazartesi günü saat on üç buçukta ihalesi icra kılınacağından taliplerin teminatı muvakkateleriyle Bayramıçta satınalma komisyonuna müracaatları. (593) (7584)

* * *

Fırkanın Bayramıçta bulunan alayın ihtiyacı için 350,000 kilo Samanın aleni münakasası 28-11-934 tarihinde müsadif çarşamba günü saat 13,30 dadır. İhalesi icra kılınacağından taliplerin teminatı muvakkateleriyle Bayramıçta Satınalma komisyonuna müracaatları. (585) (7556)

* * *

Vize ve Pınarhisar kıt'atının ihtiyacı olan ve mıktarları aşağıda yazılı erzak yeniden münakasaya konmuştur. İhale günü 1-12-934 cumartesi günü saat 15 tedir. İsteklilerin belli gün ve saatte teminatlariyle birlikte komisyonumuza müracaatları. (594) (7585)

Pınarhisar için

2028	Toz Şeker
4940	Kuru soğan
2415	Zeytin yağı
450	Zeytin tanesi

Vize için

2456	Toz Şeker
5371	Kuru Soğan
2970	Zeytin yağı
600	Zeytin tanesi.

* * *

Fırkanın Ezinede bulunan 115 inci topçu alayının ihtiyacı olan 300,000 kilo samanın aleni münakasa ile 26-11-934 tarihinde müsadif pazartesi günü saat on üç buçukta ihalesi icra edileceğinden taliplerin teminatı muvakkateleriyle birlikte Bayramıçta Satınalma komisyonuna müracaatları. (584) (7559)

* * *

Çorlu ve Muratlıdaki kıt'at ihtiyacı için kapalı zarfla münakasaya konulan 428400 kilo linyit kömürünün ihale günü olan 31 Birinci Teşrin 934 tarihinde talip çıkmadığından bir ay için de pazarlıkla alınmak üzere pazarlık 14-11-934 çarşamba günü saat 16 ya bırakılmıştır. Evsaf ve şerait eskisi gibidir. Şartnameyi görecekler her gün pazarlığa gireceklerin de belli gün ve saatte teminatlariyle Çorludaki komisyona müracaatları. (568) (7405)

ÖKSÜRÜK

Her mevsimde görülen, insanı rahatsız eden hatta uyutmıyan öksürük sebebi ve menşei ne olursa olsun

PEKTORIN

ile hemen geçer

Kutusu 35 kuruştur

BEŞİR KEMAL-MAHMUT CEVAT Eczanesi : Sirkeci

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ İSTANBUL ACENTALIĞI

Liman Han, Telefon: 22925.

Trabzon yolu

SAKARYA vapuru 11 Teşrinisani PAZAR günü saat 26 da Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, Inebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Tirebolu, Görele, Trabzon ve Rizeye. Dönüşte buralara ilâveten Of, ve Sürmeneye uğrayacaktır.

Karabiga yolu

CUMARTESİ ve ÇARŞAMBA, günleri saat 20 de Tophane rıhtımından bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

İzmit yolu

CUMA, PAZAR, SALI, ÇARŞAMBA, günleri bir vapur saat 9 da Tophane rıhtımından kalkar.

Mudanya yolu

Bir vapur CUMA, PAZAR, SALI günleri saat 9,30 da ve Perşembe günü saat 9 da Tophane rıhtımından kalkar. Perşembe postaları aynı günde Mudanyadan saat 14 de İstanbula döner.

Urolog - Operatör

Dr. REŞİT SAMİ

Idrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu İstiklâl caddesi (Mulen Ruj karşısı) Vehap B. Ap. No. 61

6773

Hasan öksürük pastilleri

Öksürük, nezle, bronşit, boğaz ve göğüs hastalıklarile sesi kısılanlara şifaî tesirleri çoktur. 30 kuruştur. Hasan ecza deposu

Hasan kuvvet şurubu

Zaafı umumî. kansızlık ve kemik hastalıklarına şifaî tesirleri çoktur. Çocuklar, gençler, genç kızlar ve ihtiyarlar her yaşta istimal edebilirler.

Norveçyanın halis Morina balığının ciğerlerinden baş mahsul olarak istihsal edilen saf ve gayet nefis

Morina balık yağı Hasan

Ecza deposu

MISIR IŞ Limitet

Sermayesi: 100,000 Türk Lirası

Merkezi: ANKARA - Şubesi İSKENDERİYE

TÜRKİYE İŞ BANKASI tarafından tesis edilmiştir.

İTHALÂT, İHRACAT, KOMİSYON VE EMANET İŞLERİ YAPMAKTADIR.

İSKENDERİYE de satılmak üzere emaneten mal gönderenler, hesabımıza, TÜRKİYE İŞ BANKASI şubelerinden avans alabilirler.

En iyi fiyatla, en az masraf ve komisyonla emin bir surette iş görmek isteyenlerin **MISIR İŞ LİMİTED'i** tercih etmeleri kendi menfaatleri icabıdır.

Telgraf adresi: MISIRİŞ - İskenderiye

8048

ADAPAZARI

TÜRK TİCARET BANKASI

Merkezi Adapazarı

Istanbul şubesi: Dördüncü Vakıfhan zemin kat Tel.22042
Komisyon ve ticaret kısmı : Tel.: 23623
Galata şubesi Tel.: 43201
Usküdar Şubesi Tel.: 60590
Itimadı Millî Tel.: 41937

SERMAYESİ: 1,200,000
Ihtiyat akçası : 130,000

ŞUBELERİ

Bandırma, Bartin, Bilecik, Biga, Bolu, Bozöyük, Bursa, Düzce, Eskişehir, Hendek, Izmit, Karamursal, Kütahya, Mudurnu, M. Kemal Paşa Galata, Gemlik, Gerede, Geyve, Safranbolu, Tekirdağ, Usküdar, Yenişehir.

Müsait şartlarla mevduat, havale kabul eder. Tahsile senet alır, Ikraz muamelesi yapar. Mevduat faizleri müdiriyetle görüşülerek tesbit edilir.

Komisyon ve ticaret kısmı her nevi emtiai ticariye satışma delâlet eder.

(ITIMADI MILLI) Kendi sigortasıdır. 8049

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonundan:

1 — Selimiyedeki kıt'atın ihtiyacı için 310000 kilo ekmeklik un kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur. İsteklilerin ihale günü olan 15-11-934 Perşembe günü saat 14 de teminatlariyle birlikte satınalma komisyonuna müracaat eylemeleri.

2 — Arzu edenler şartnameyi satınalma komisyonunda görebilirler. (6958) 8109

Liseler Alım Satım komisyonundan:

Komisyonumuza merbut leylî mekteplerin Tavuk ve Hindi Etleri 21-11-934 tarihin emüsadif çarşamba günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile mevkii münakasaya konulmuştur. Şartnamesini görmek isteyenlerin İstanbul Erkek Lisesindeki Komisyon kalemine ve münakasaya iştirâk edeceklerin de teminatı muvakkate makbuzlarile birlikte Komisyonumuza müracaatları. (7333) 8295

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

63 ton Yerli kok kömürü: 12 - İkinciteşrin - 934 Pazartesi günü saat 14 de pazarlıkla.
8000 kilo Arap sabunu: „ „ „ „ „ saat 15 te pazarlıkla

Deniz Levazım Deposuna lüzumu olan yukarıda cins ve miktarları yazılı iki kalem eşya hizasında yazılı gün ve saatlerde pazarlıkla alınacaktır. Şartnamelerini görmek isteyenler her gün ve pazarlığa girecek olanların de o gün ve saatlerde Kasımpaşadaki Komisyona müracaatları (7418) 8647

Maliye Vekâletinden:

Ankara'da Yenişehirde yapılmakta olan Nafıa Vekâleti ile İktisat ve Ziraat Vekâletleri binaları arasında 20532 metre mik'abı toprağın şartnamesine tevfikan kazılması ve o taraftaki çukur yerlere doldurulması kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin münakasa günü olan 20 Teşrinisani 934 salı günü saat on beşe kadar Maliye Vekâleti İnşaat Komisyonuna müracaatları. (7288) 8208

Üniversite Mübayaat Komisyonundan:

Üniversite Merkez binası bahçesinde yapılacak olan rasathane binası inşası şartnamesine tevfikan 20-10-934 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Talipler her gün Mubayaat Komisyonuna müracaatla dosyasını tetkik edebilirler. Taliplerin ihale günü olan 10-11-934 cumartesi günü saat 15 te Üniversite Mubayaat Komisyonunda hazır bulunmaları ilân olunur. (6874) 8156

Samsun Askerî Satınalma Komisyonundan:

Samsun garnizonunda bulunan ve bulundurulacak olan kıtaat ve müessesat hayvanatının bir senelik ihtiyaçları olan 340,000 kilo Arpası kapalı olarak 20 gün müddetle münakasaya konulmuştur. İhalesi 17-11-934 cumartesi günü saat 14 dedir. Taliplerin şeraiti anlamak üzere her gün ve münakasaya iştirâk edeceklerin de yevmi ihale günü teminat mektuplarile Komisyona müracaatları ilân olunur. (7264) 8176

Seyhan Vilâyeti Sıhhat Müdürlüğünden:

Seyhan Vilâyeti Adana Memleket hastanesi için 9439 lira bedeli tahminle yeni bir Rontken Makinesi kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. İhale 934 Senesi Birinci Kânunun yirminci perşembe günü saat 16 da Seyhan vilâyeti Encümen dairesinde olacaktır. İhaleye iştirâk ve şartnamesini görmek isteyenlerin İstanbul ve Seyhan Vilâyetleri Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüklerine müracaat etmeleri. (7213) 8205

Adlî Tıp İşleri Umum Müdürlüğünden:

50 ton yerli Kok Kömürü kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Taliplerin kat'î ihale tarihi olan 22 İkinci Teşrin 934 Perşembe günü akşamına kadar her gün saat birden iki buçuğa kadar Soğuk çeşmede Adlî Tıp İşleri Umum Müdürlüğüne müracaatla şartları anlamaları ilân olunur. (7534) 8678

HİLÂLİAHMER

Merkezi Umumisinden:

Eskişehir Merkez anbarında; Eski ip ve hortum ve çuval ve muhtelif bez ve sedye bezi 11 Teşrinisanide,

Galvaniz varil, başlıklı eğer takımları, ayarlı kalay, Torna, Zımpara, Makkap tezgâhları 12 Teşrinisanide,

Muhtelif somun anahtarları, demir çekiç, ve tornavidaları, Bidonlar, zımpara kâğıdı ve saire 13 Teşrinisani 934 tarihlerinde satılacağından taliplerin müracaatları. (4595)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

45784 Kilo Ekmek : Açık eksiltmesi 25 İkinci teşrin 934 Pazar günü saat 14 de.
11422 Kilo Sığır eti: Açık eksiltmesi 25 İkinci teşrin 934 Pazar günü saat 15 de
2332 Kilo Kuzu Eti : eksiltmesi 25 İkinci teşrin 934 Pazar günü saat 15 de
10000 Kilo Süt : Açık eksiltmesi 27 İkinci teşrin 934 Salı günü saat 14 de.
2500 Yoğurt : Açık eksiltmesi 27 İkinci teşrin 934 Salı günü saat 14 de.
10000 Kilo Süt : Açık eksiltmesi 27 İkinci teşrin 934 Salı günü saat 15 de.
10000 Kilo Süt : Açık eksiltmesi 27 İkinci teşrin 934 Salı günü saat 16 da.
40000 Kilo Yaş sebze : Açık eksiltmesi 28 İkinci teşrin 934 Çarşamba günü saat 14 de.
12000 Kilo Yaş sebze : Açık eksiltmesi 28 İkinci teşrin 934 Çarşamba günü saat 15 de.

Deniz talebe ve efradı ihtiyacı için yukarda cins ve miktarları yazılı dokuz kalem yiyecek hizalarında yazılı gün ve saatlerde açık eksiltme ile alınacaktır. İsteklilerin şartnamelerini görmek ve almak için her gün ve eksiltmeye girecekleri de o gün ve saatlerde Kasımpaşadaki komisyona gelmeleri. (7362) 8363

Neşriyatı idare eden: MÜMTAZ FAIK

Selimiyede Askerî Satınalma Komisyonundan:

1 — Haydarpaşa Hastahanesi ihtiyacı olan 40 ton kriple kömürü 14-11-934 çarşamba günü saat 14 de pazarlıkla satın alınacağından isteklilerin teminatlariyle birlikte Selimiyede Askerî satınalma komisyonuna müracaat eylemeleri.

2 — Şartnameyi daha evvel komisyonda görebilirler. (7563)

Bu çocuğun bankada 25 bin lirası vardır. Ve bu parayı babasının kendisine hediye ettiği Piyango biletleri sayesinde kazanmıştır. Siz de çocuğunuzu böyle zengin edebilirsiniz.

Çocuğunuza her ay bir Piyango bileti almayı unutmayınız. 8526

Üniversite Mübayaat Komisyonundan:

1 — Çapada natamam olan Evkaf Paviyonlarından Emrazı Hariciyeye tahsis olunan paviyonla geçit ve ameliyathanenin ikmal inşaatı bedeli keşfi olan 60197 lira 80 kuruştur.

2 — Müftülük dairesi bahçesinde yapılacak olan hayvanat, nebatat enstitüsü binası inşaatı 221603 lira 39 kuruştur.

3 — Yukarda yazılı iki işe olbaptaki şartnamelerine tevfikan ayrı, ayrı olarak 3-11-934 tarihinden 24-11-934 tarihine kadar kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Talipler her gün Mübayaat Komisyonuna müracaatla Mimarlıktan alacakları vesaikle dosyalarını alabilirler.

4 — İhale günü olan 24-11-934 cumartesi günü saat 15 te Mübayaat Komisyonunda bedeli keşiflerin yüzde 7,5 teminatlarile hazır bulunmaları ilân olunur. (7345) 8373

Kartal Malmüdürlüğünden:

Mevkii	Cinsi	Hisse miktarı	Muhammen kıymeti
Pendikte Pavli iskelesi	Tuğla ve keremit fabrikası	125/80 hissesi	3840 liradır

Vergi borcundan dolayı 3-11-934 tarihinde müzayedesi ilân edilen yukarda cins ve hisse miktarı gösterilen emlâkin ihalesi 3-12-934 tarihine talik edildiğinden taliplerin tarihi mezkûrda İdare Heyetine müracaatları. (7338) 8296

Deniz Lisesi Müdürlüğünden:

1 — Mektebimize 108 lira ücretle bir Tarih Muallimi alınacaktır. İsteklilerden hiç bir yerde vazifedar olmıyanlar diğerlerine tercih edilecektir.

2 — İsteklilerin Üniversite tarih şubesi mezunlarından veya Maarifçe müseccel lise tarih muallimlerinden bulunması ve mütekait zabitler için de Üniversitede bil'imtihan ehliyetname almış olması şarttır.

3 — Taliplerin sıhhat raporu, hüsnühal kâğıdı, nufus tezkeresi, ehliyetnamelerinin tasdikli suretleri ile fotoğraflı fiş veya kısaca hal tercemeleri ve hizmeti askeriyesini ifa ettiğine dair vesaik ve mektepten verilecek taahhüt senedi sureti ile birlikte 10-2 Teşrin - 934 akşamına kadar istida ile Heybeliadadaki Mektep Müdürlüğüne müracaatları. (7224) 8129

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrükler için lâzım olan beş kontrol saati ile sekiz numaratör 26-11-934 pazartesi günü saat on dörtte açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tasdikli şartnamesi her gün Komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin yüzde yedi buçuk teminat olan Otuz Altı liralık vezne makbuzu veya banka kefâletnamesile belli zamanda Komisyona gelmeleri. (7410) 8475